

Українська асоціація якості

**«Удосконалюватися не обов'язково.
Вживання – справа добровільна»**

Едвард Демінг

**ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА
ДІЯЛЬНОСТІ МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ УКРАЇНИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПОСЛУГ, УПРАВЛІННЯ
ЯКІСТЮ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЮЧОЇ СИСТЕМИ
УПРАВЛІННЯ**

ЗВІТ

Президент
Української асоціації якості

П.Я. Калита

Київ - 2015

Анотація

В роботі викладено матеріали, які стосуються проведення громадської експертизи діяльності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (Мінекономрозвитку) щодо забезпечення якості послуг, які надаються міністерством і його департаментами, діючої системи управління якістю продукції, процесів і послуг у апараті і департаментах міністерства та її удосконалення.

У Звіті наведено передумови проведення громадської експертизи у Мінекономрозвитку. Описано складові безпосередньо громадської експертизи, що проведена на основі інформації, отриманої від Мінекономрозвитку, та дана оцінка якості послуг міністерства, системи управління якістю, що діє в міністерстві, та діяльності з вдосконалення цієї системи. Надано пропозиції для Мінекономрозвитку з вдосконалення роботи з управління якістю з метою поліпшення якості продукції, процесів і послуг. Приведено 24 додатки.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДІЯЛЬНОСТІ МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ	6
2. ЗАПИТ ТА МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	7
2.1. Запит на проведення громадської експертизи.....	7
2.2. Матеріали, що отримані від Мінекономрозвитку та на основі яких здійснено громадську експертизу.....	8
3. ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА ДІЯЛЬНОСТІ МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ.....	9
3.1. Якість продукції, процесів і послуг в Мінекономрозвитку України та його департаментах.....	9
3.2. Система управління якістю продукції, процесів і послуг, що діє в апараті міністерства і його департаментах, та її стан.....	14
3.3. Складова системи управління якістю, орієнтована на забезпечення виконання доручень.....	14
3.4. Складова системи управління якістю, орієнтована на забезпечення роботи з листами.....	15
3.5. Вдосконалення діючої СУЯ, а також загальної системи менеджменту.....	15
3.6. Вивчення і узагальнення фактичного стану якості продукції, процесів і послуг та планування щодо їх поліпшення.....	15
3.7. Вивчення і узагальнення рівня задоволеності споживачів якістю відповідей (реагування) на їх листи та розробка коригуючих дій.....	16
3.8. Обговорення на рівні вищого керівництва Мінекономрозвитку питань з вдосконалення системи управління якістю, а також поліпшення якості послуг, що надаються з боку міністерства і його департаментів.....	16
3.9. Організація підвищення кваліфікації керівників і фахівців міністерства з питань якості і досконалості.....	16
3.10. Мотивування та організація внесення співробітниками міністерства пропозицій з вдосконалення системи управління якістю і поліпшення якості послуг та їх урахування у поточній діяльності.....	17
3.11. Організація співпраці з дослідницькими центрами, фахівцями і експертами, щодо вдосконалення системи управління якістю та загальної системи менеджменту.....	17
4. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	18
4.1. Загальні висновки.....	18
4.2. Окремий коментар щодо управління якістю в Мінекономрозвитку України.....	18
4.3. Пропозиції з покращення ситуації.....	20
ДОДАТКИ.....	21
Додаток 1. Лист УАЯ від 31.08.2015 р. № 158 Запит щодо проведення громадської експертизи	22

Додаток 2. Коротка довідка про Українську асоціацію якості.....	24
Додаток 3. Резюме Калити Петра Яковича.....	28
Додаток 4. Лист МЕРТ від 17.11.2015 р. № 2601-07/38121-07 Матеріали до запиту.....	29
Додаток 5. Лист МЕРТ від 19.10.2015 р. № 2601-07/34528-07 Матеріали до запиту.....	35
Додаток 6. Витяг зі Звіту за результатами попередньої експертизи діяльності Мінекономрозвитку.....	37
Додаток 7. Лист УАЯ від 16.06.2015 р. № 132 Про Звіт за результатами громадської експертизи діяльності МЕРТ	39
Додаток 8. Лист МЕРТ від 13.07.2015 р. № 3411-09/22683-07 Щодо внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України	40
Додаток 9. Лист МЕРТ від 14.07.2015 р. № 3411-09/22943-07 Щодо Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості	42
Додаток 10. Лист УАЯ від 9.12.14 р. № 170 Про кращий досвід українських компаній та сприяння з його розповсюдження.....	56
Додаток 11. Лист УАЯ від 10.12.14 р. № 171 Щодо забезпечення конкурентоспроможності української економіки.....	57
Додаток 12. Лист УАЯ від 29.12.14 р. № 189 Щодо забезпечення конкурентоспроможності української економіки.....	58
Додаток 13. Лист УАЯ від 12.01.15 р. №2 Відповідь на лист МЕРТ від 26.12.14 р. № 3413-07/44534-07	59
Додаток 14. Лист УАЯ від 20.02.15 р. № 35 Нагадування щодо листа УАЯ від 10.12.14 р. № 171.....	60
Додаток 15. Лист УАЯ від 20.04.2015 р. № 79 Відповідь на лист МЕРТ від 07.04.2015 р. № 2601-07/11329-07.....	61
Додаток 16. Лист УАЯ від 29.04.2015 р. № 84 Щодо концепції державної політики у сфері управління якістю продукції.....	62
Додаток 17. Лист УАЯ від 30.04.15 р. № 86 Про зустріч та співпрацю.....	63
Додаток 18. Лист Оргкомітету Всеукраїнського з'їзду якості від 02.06.2015 р. № 118 Про підсумки з'їзду	64
Додаток 19. Лист УАЯ від 10.07.2015 р. № 147 Нагадування щодо листів УАЯ від 10.12.14 р. № 171 та від 20.02.15 р. № 35.....	65
Додаток 20. Лист УАЯ від 20.08.2015 р. № 154 Відповідь на лист МЕРТ від 14.07.15 № 3411-09/22943-07.....	66
Додаток 21. Лист УАЯ від 20.08.15 р. № 155 Відповідь на лист МЕРТ від 13.07.15 № 3411-09/22683-07.....	68
Додаток 22. Лист УАЯ від 20.08.15 р. № 156 Відповідь на лист МЕРТ від 23.07.2015 р. № 2601-07/24079-07	69
Додаток 23. Лист МЕРТ від 23.07.2015 р. № 2601-07/24079-07 Відповідь на лист УАЯ від 20.04.2015 р. № 79.....	71
Додаток 24. Лист ГР при МЕРТ від 03.09.2015 р. № 1 Про необхідність дотримання термінів розгляду пропозицій.....	73

Вступ

Стан національної економіки у самій великій мірі залежить від якості роботи центрального органу влади, на який покладено відповідальність за її розвиток. У нашій країні таким органом є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Саме на Мінекономрозвитку покладено відповідальність за розвиток конкурентоспроможної економіки України.

Нажаль, доводиться із сумом констатувати, що через 24 роки незалежності України стан і конкурентоспроможність її економіки неприпустимо відстають від країн Європейського Союзу, до якого Україна прагне інтегруватися. А це, у свою чергу, негативно впливає на соціальне становище в країні, її обороноздатність, а також на рівень якості життя українців в цілому.

В той же час, вже зараз можна зробити попередні висновки про те, що в самому Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України не достатньо приділяють увагу управлінню та поліпшенню якості своїх продукції, процесів і послуг. І це в той час, коли саме за поданням Мінекономрозвитку Кабінет Міністрів України у 2015 році вніс зміни і продовжив дію Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції, процесів і послуг.

Громадська експертиза проведена з метою: оцінити якість продукції, процесів і послуг Мінекономрозвитку, стан, результативність і ефективність системи управління якістю, що діє в міністерстві і його департаментах, процеси вдосконалення діючої системи управління, зокрема, та системи менеджменту Мінекономрозвитку в цілому.

Громадська експертиза діяльності Мінекономрозвитку здійснена Українською асоціацією якості (УАЯ) відповідно до статей 9, 31, 32 Закону України «Про інформацію» та Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 5 листопада 2008 року № 976.

1. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДІЯЛЬНОСТІ МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ

Зважаючи на вкрай складну соціально-економічну ситуацію, що склалася в Україні, та прагнучи знайти рішення щодо її покращення, Українська асоціація якості (УАЯ) відповідно до Закону України «Про інформацію» та Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 5.11.2008 р. № 976, здійснила в першій половині 2015 року громадську експертизу діяльності Мінекономрозвитку щодо забезпечення розвитку в країні конкурентоспроможної економіки.

За підсумками експертизи було виявлено цілу низку «вузьких місць» у роботі Мінекономрозвитку і його департаментів та підготовлено пропозиції щодо усунення виявлених недоліків.

Листом від 16.06.2015 р. Українська асоціація якості направила на адресу Міністра економічного розвитку і торгівлі України Звіт щодо проведеної експертизи з описом недоліків і пропозицій з їх усунення. При цьому, в листі було викладено прохання до керівника міністерства про розміщення наданого звіту на сайті Мінекономрозвитку та повідомлення УАЯ про час його розгляду на Колегії Міністерства за участю представника асоціації (відповідно до п. 6 Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади).

В листі, зокрема, було повідомлено про готовність з боку фахівців УАЯ надати керівникам і фахівцям Мінекономрозвитку науково-методичну і практичну допомогу з розв'язання відзначених соціально-значущих проблем, провести для них відповідний навчальний семінар, надати додаткову інформації щодо питань, які потребують роз'яснення.

Пройшло понад двох місяців. Але, незважаючи на те, що згідно Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності ОБВ обговорення отриманих пропозицій має бути проведено на першому засіданні Колегії ОБВ, або у двотижневий термін особисто керівником цього органу, пропозиції УАЯ так і не було розглянуто. Більше того, з боку керівництва міністерства не надано ніяких пояснень. Не допомогли і неодноразові звернення до Мінекономрозвитку керівників Української асоціації якості і Громадської ради при Мінекономрозвитку.

Зважаючи на викладене, а також враховуючи неодноразові заяви громадських і бізнесових організацій України щодо незадовільного реагування керівництва Мінекономрозвитку на їх звернення і накопичений власний негативний досвід УАЯ з цього питання, Українська асоціація якості була вимушена звернутися 31 серпня 2015 року до Мінекономрозвитку з новим запитом на проведення громадської експертизи. Але цього разу вже щодо якості продукції, процесів і послуг, що надаються міністерством, а також системи управління якістю, що діє у апараті Міністерства та його департаментах.

2. ЗАПИТ ТА МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

2.1. Запит на проведення громадської експертизи

Запит на проведення громадської експертизи діяльності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України подано 31.08.2015 р. відповідно до статей 9, 31, 32 Закону України «Про інформацію», пункту 3.4 Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 5 листопада 2008 року № 976. Лист-запит наведено у додатку 1.

Предметом громадської експертизи визначено діяльність Мінекономрозвитку щодо забезпечення якості продукції, процесів і послуг із застосуванням в апараті Міністерства та його департаментах системи управління якістю (СУЯ), а також діяльність із вдосконалення СУЯ.

Метою громадської експертизи визначено здійснення оцінки діяльності Мінекономрозвитку з зазначених питань та внесення пропозицій щодо поліпшення якості рішень, що приймаються, та послуг, що надаються, шляхом вдосконалення системи управління якістю.

Нижче наведено перелік документів та інших матеріалів, які були запрошені у Мінекономрозвитку для проведення громадської експертизи.

1. Інформація та матеріали щодо діючої в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТ) та його департаментах системи управління якістю продукції, процесів і послуг.

2. Інформація та матеріали щодо процесів вдосконалення діючої в МЕРТ та його департаментах системи управління якістю, а також загальної системи менеджменту, на засадах сучасних європейських підходів (зокрема на базі діючих стандартів, на засадах Моделі САФ тощо) та кращих практик.

3. Інформація та матеріали щодо системи управління якістю (забезпечення якості) виконання доручень, що діє в межах системи управління якістю продукції, процесів і послуг МЕРТ та копії діючих з цього питання процедур управління.

4. Інформація щодо управління якістю (забезпечення якості) роботи з листами, зокрема від громадських організацій, та копії діючих з цього питання процедур управління.

5. Показники за 2014-2015 рр. в динаміці в розрізі кварталів:

- кількість листів, що надійшли від бізнесу та громадських організацій, та кількість наданих на них відповідей;
- кількість відповідей, наданих в місячний термін, та кількість відповідей, наданих з перевищенням місячного терміну;
- кількість повторних запитів від споживачів, що надійшли до МЕРТ.

6. Інформація та матеріали щодо вивчення рівня задоволеності споживачів послуг МЕРТ, зокрема якістю відповідей на їх листи, та коригуючих дій, що здійснювались з боку МЕРТ.

7. Інформація та копії документів, що демонструють вивчення та узагальнення стану якості продукції, процесів і послуг в МЕРТ та його департаментах.

8. Інформація та копії документів, що демонструють обговорення на рівні вищого керівництва МЕРТ питань щодо вдосконалення системи управління якістю, а також поліпшення якості послуг, що надаються з боку МЕРТ та його департаментів.

9. Інформація та копії документів, що демонструють діяльність з підвищення кваліфікації керівників і фахівців МЕРТ та його департаментів з питань якості та ділової досконалості.

10. Інформація та копії документів, що демонструють внесення співробітниками МЕРТ пропозицій щодо вдосконалення системи управління якістю і поліпшення якості послуг та їх урахування.

11. Копії договорів із дослідницькими організаціями, окремими фахівцями, експертами, що стосуються вдосконалення в МЕРТ системи управління якістю та загальної системи менеджменту.

Громадську експертизу здійснила Українська асоціація якості (УАЯ). Коротка довідка про УАЯ наведена у додатку 2.

Уповноваженою особою для проведення громадської експертизи діяльності Мінекономрозвитку від УАЯ призначено Калиту Петра Яковича, президента Української асоціації якості. Резюме Калити П.Я. наведено у додатку 3.

2.2. Матеріали, що отримані від Мінекономрозвитку, та на основі яких здійснено громадську експертизу

Матеріали згідно запиту УАЯ надійшли від Мінекономрозвитку на адресу УАЯ листом від 17.11.2015 р. № 2601-07/38121-07 (додаток 4).

Також попередньо було отримано інформацію листом від 19.10.2015 р. № 2601-07/34528-07 (додаток 5).

На основі отриманої інформації й була здійснена громадська експертиза діяльності Мінекономрозвитку щодо забезпечення якості продукції, процесів і послуг із застосуванням в апараті Міністерства та його департаментах системи управління якістю (СУЯ), а також діяльності із вдосконалення цієї СУЯ.

3. ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА ДІЯЛЬНОСТІ МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ

Громадська експертиза діяльності Мінекономрозвитку проводилась за наступними основними напрямками:

- якість продукції, процесів і послуг в Мінекономрозвитку України та його департаментах;
- стан діючої системи управління якістю продукції, процесів і послуг в апараті міністерства і його департаментах;
- процеси вдосконалення діючої СУЯ, а також загальної системи менеджменту на засадах сучасних європейських підходів (стандарти на цільові системи менеджменту, Модель САФ тощо) та кращих практик.

Особлива увага приділена експертизі окремих складових системи управління якістю, а саме:

- складовій, орієнтованій на забезпечення виконання доручень в межах СУЯ;
- складовій, орієнтованій на забезпечення роботи з листами в межах СУЯ.

В ході громадської експертизи окрема увага приділялась таким процесам системи управління якістю, як:

- вивчення і узагальнення фактичного стану якості продукції, процесів і послуг та планування щодо їх поліпшення;
- вивчення і узагальнення рівня задоволеності споживачів якістю відповідей (реагування) на їх листи та розробка коригуючих дій;
- обговорення на рівні вищого керівництва Мінекономрозвитку питань з вдосконалення системи управління якістю, а також поліпшення якості послуг, що надаються з боку міністерства та його департаментів;
- організація підвищення кваліфікації керівників і фахівців з питань якості і досконалості;
- мотивування та організація внесення співробітниками міністерства пропозицій з вдосконалення системи управління якістю і поліпшення якості послуг та їх урахування у поточній діяльності;
- організація співпраці із дослідницькими центрами, фахівцями і експертами, що стосується вдосконалення системи управління якістю та загальної системи менеджменту.

Нижче наведено результати експертизи по кожному з цих напрямів.

3.1. Якість продукції, процесів і послуг в Мінекономрозвитку України та його департаментах.

3.1.1. В основу оцінки якості продукції, процесів і послуг Мінекономрозвитку та його департаментів покладені загальні висновки попередньої громадської експертизи діяльності міністерства щодо забезпечення розвитку конкурентоспроможної економіки України на засадах сприяння вдосконаленню підприємств, організацій і установ. А саме (додаток 6):

- Мінекономрозвитку недостатньо володіє інформацією про те, що відбувається в світі, Європі і Україні з питань якості і ділової досконалості;
- через нерозуміння важливості підвищення рівня досконалості підприємств, організацій і установ для конкурентоспроможності національної економіки,

Мінекономрозвитку не передбачило сприяння вдосконаленню у чинних політиках розвитку промисловості і економіки України;

- Мінекономрозвитку не приділяє належну увагу професійному розв'язанню проблем якості і ділової досконалості в країні, внаслідок чого діяльність з цих надзвичайно актуальних питань ведеться в Україні у явно недостатньому обсязі і на рівні, який не відповідає нагальним потребам;

- Мінекономрозвитку взаємодіє з професійними громадськими організаціями у сфері досконалості і якості не належним чином та не враховує пропозиції з цих питань, що надходять від громадськості.

3.1.2. З метою оцінки рівня якості продукції, процесів і послуг під час експертизи було також розглянуто стан дотримання Міністерством економічного розвитку і торгівлі вимог нормативних документів Кабінету Міністрів України.

Для експертизи використана інформація, що виявилась у розпорядженні експертів, а саме: дотримання вимог Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 5 листопада 2008 року № 976.

Приклад 1. УАЯ 2.03.2015 року надіслала до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України запит на проведення громадської експертизи діяльності міністерства із забезпечення розвитку конкурентоспроможної економіки України (з метою надання допомоги керівництву МЕРТ). Запит зареєстровано в міністерстві 04.03.2015 р.

Звіт за результатами експертизи та пропозиції надіслано до Мінекономрозвитку 16.06.2015 року (лист УАЯ від 16.06.2015 р. № 132 у додатку 7). Звіт зареєстровано в міністерстві 17.06.2015 р.

Інформацію щодо дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 року № 976 наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Вимоги згідно постанови КМУ від 5.11.08 № 976	Виконання вимог з боку МЕРТ		Висновок
	Фактично, дата	Відхилення, по терміну	
Після отримання запиту у тижневий строк ОБВ видає наказ, публікує його на сайті	10.03.15	-	Строк дотримано
Через три дні інформує громадську організацію	12.03.15	-	Строк дотримано
Надає матеріали по запиту через 5 (але не пізніше 20) днів після наказу	7.04.15	7 днів (через 27 днів)	Порушення вимоги
Розглядає на найближчому засіданні Колегії. Або у двотижневий строк розглядає керівник ОБВ	Станом на 10.12.15 не виконано	Понад 5,5 місяців	Суттєве порушення вимоги
Інформує ГО у десятиденний строк про результати та заходи. Публікує їх на сайті	Станом на 10.12.15 не виконано	Порушена попередня вимога	-

Надсилає в КМУ на сайт «Громадянське суспільство і влада»	Станом на 04.12.15 не виконано	Порушена попередня вимога	-
---	--------------------------------	---------------------------	---

Приклад 2. УАЯ 31.08.2015 року надіслала до Мінекономрозвитку України запит на проведення громадської експертизи діяльності міністерства із вдосконалення системи управління якістю продукції, процесів і послуг (знов таки з метою надання допомоги керівництву Мінекономрозвитку). Запит зареєстровано в міністерстві 1.09.2015 р.

Інформацію щодо дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 5.11.08 № 976 наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Вимоги згідно постанови КМУ від 5.11.08 № 976	Виконання вимог з боку МЕРТ		Висновок
	Фактично, дата	Відхилення, по терміну	
Після отримання запиту у тижневий строк ОБВ видає наказ, публікує його на сайті	10.09.15	2 дні (всього 9 днів)	Порушення вимоги
Через три дні інформує ГО	12.10.15	29 днів (через 32 дні)	Порушення вимоги
Надає матеріали по запиту через 5 (але не пізніше 20) днів після наказу	17.11.15	45 днів (через 65 днів)	Суттєве порушення вимоги

3.1.3. Крім того, під час експертизи на прикладах, доступних експертам, було розглянуто стан виконання Міністерством економічного розвитку і торгівлі доручень Кабінету Міністрів України. Результати експертизи наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Доручення від КМУ	Виконання доручення з боку МЕРТ (додатки 8,9)	Експертна оцінка якості виконаного доручення	Висновок
Резолюція Секретаріату КМУ від 08.05.2015 № 7534/0/2-15	Лист МЕРТ від 13.07.2015 № 3411-09/22683-07 на адресу УАЯ	Замість реального опрацювання та врахування пропозицій надана формальна відписка (лист УАЯ від 20.08.2015 № 156). Строк виконання перевищено	Якість виконання доручення незадовільна
Резолюція Секретаріату КМУ від 05.06.2015 № 9377/0/2-15	Лист МЕРТ від 14.07.2015 № 3411-09/22943-07 на адресу УАЯ	Рекомендації Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості практично проігноровано (лист УАЯ від 20.08.2015 № 154). Строк виконання перевищено	Якість виконання доручення незадовільна

3.1.4. Запит на інформацію (5). Показники за 2014-2015 рр. в динаміці в розрізі кварталів:

- кількість листів, що надійшли від бізнесу та громадських організацій, та кількість наданих на них відповідей;
- кількість відповідей, наданих в місячний термін, та кількість відповідей, наданих з перевищенням місячного терміну;
- кількість повторних запитів від споживачів, що надійшли до Мінекономрозвитку.

Листом від 19.10.2015 р. № 2601-07/34528-07 Мінекономрозвитку повідомило Українську асоціацію якості про кількість листів, що надійшли від бізнесу та громадських організацій, та кількість наданих на них відповідей згідно з даними автоматизованої системи. Цю інформацію за 2015 рік станом на 28.09.2015 р. наведено у табл. 4.

Таблиця 4

Листи	1 квартал	2 квартал	3 квартал
вхідні	6740	6427	6414
вихідні	2133	1872	2188

У листі повідомлено, що згідно з базою даних порушення строків розгляду документів не виявлено, оскільки виконання документів на контроль не береться.

Також повідомлено, що контроль здійснюється за виконанням усіх зареєстрованих документів, у яких встановлено завдання, а також виконання яких підлягає обов'язковому контролю. Строк виконання документа може встановлюватися в нормативно-правовому акті, наказі або резолюції. Документи, у яких не зазначено строк виконання, повинні бути виконані **не пізніше ніж за 30 календарних днів з дати реєстрації документа**. Строки виконання таких документів контролюються безпосередньо керівництвом самостійного структурного підрозділу.

Зважаючи на те, що Мінекономрозвитку не надало інформацію щодо кількості відповідей, наданих з перевищенням місячного терміну, та кількості повторних запитів від споживачів, що надійшли до міністерства через несвоєчасність та/або незадовільну якість відповідей, під час проведення експертизи використана інформація з цих питань, що виявилась у розпорядженні експертів.

Нижче наведені приклади щодо своєчасності та якості відповідей на листи, що надійшли протягом останнього року на адресу Мінекономрозвитку.

Інформацію щодо термінів відповідей на листи наведено у табл. 5.

Таблиця 5

Листи, що були направлені на адресу МЕРТ (додатки 10-22,24)	Відповідь на лист з боку МЕРТ		Висновок
	Фактично, дата	Відхи- лення	
1. Лист УАЯ від 9.12.14 р. № 170 Про кращий досвід українських компаній та сприяння його розповсюдженню	Без реакції		Незадо- вільно

2. Лист УАЯ від 10.12.14 р. № 171 Щодо проблем з досконалості в Україні та готовності УАЯ надати допомогу з їх розв'язання	Без реакції		Незадовільно
3. Лист УАЯ від 29.12.14 р. № 189 Щодо забезпечення конкурентоспроможності української економіки	Без реакції		Незадовільно
4. Лист УАЯ від 12.01.15 р. № 2 Відповідь на лист Мінекономрозвитку від 26.12.14 р. № 3413-07/44534-07 Щодо Резолюції 23 форуму та Концепції політики з управління якістю	Без реакції		Незадовільно
5. Лист УАЯ від 20.02.15 р. № 35 Нагадування щодо листа УАЯ від 10.12.14 р. № 171	Без реакції		Незадовільно
6. Лист УАЯ від 20.04.2015 р. № 79 Запит додаткових даних для громадської експертизи Мінекономрозвитку	23.07.15	Близько 2 міс.	Незадовільно
7. Лист УАЯ від 29.04.2015 р. № 84 Щодо концепції державної політики у сфері управління якістю продукції	13.07.15	Понад 1 міс.	Незадовільно
8. Лист УАЯ від 30.04.15 р. № 86 Про зустріч та співпрацю	Без реакції		Незадовільно
9. Лист Оргкомітету Всеукраїнського з'їзду якості від 02.06.2015 р. № 118 Про підсумки 9-го Всеукраїнського з'їзду	Без реакції		Незадовільно
10. Лист УАЯ від 10.07.2015 р. № 147 Нагадування щодо листів УАЯ від 10.12.14 р. № 171 та від 20.02.15 р. № 35	Без реакції		Незадовільно
11. Лист УАЯ від 20.08.2015 р. № 154 Відповідь на лист Мінекономрозвитку від 14.07.15 № 3411-09/22943-07	Без реакції		Незадовільно
12. Лист УАЯ від 20.08.2015 р. № 155 Відповідь на лист Мінекономрозвитку від 13.07.15 № 3411-09/22683-07	Без реакції		Незадовільно
13. Лист УАЯ від 20.08.2015 р. № 156 Відповідь на лист Мінекономрозвитку від 23.07.15 № 2601-07/24079-07	Без реакції		Незадовільно
14. Лист Громадської ради при Мінекономрозвитку від 03.09.2015 р. № 1 Про необхідність дотримання термінів розгляду пропозицій за результатами громадської експертизи	Без реакції		Незадовільно

Інформацію щодо якості відповідей на листи наведено у табл. 6.

Таблиця 6

Відповідь Мінекономрозвитку на лист громадської організації (додатки 8,9,23)	Експертна оцінка відповіді Мінекономрозвитку	Висновок щодо якості
1. Лист Мінекономрозвитку від 13.07.2015 № 3411-09/22683-07 (відповідь на лист УАЯ від 29.04.2015 № 84 Про недосконалість Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції)	Замість реального опрацювання та врахування пропозицій надана формальна відписка (лист УАЯ від 20.08.2015 № 155)	Якість незадовільна
3. Лист Мінекономрозвитку від 14.07.15 № 3411-09/22943-07 (відповідь на лист Оргкомітету 9-го Всеукраїнського з'їзду якості від 26.05.2015 № 101)	Рекомендації Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості практично проігноровано (лист УАЯ від 20.08.2015 № 154)	Якість незадовільна
2. Лист Мінекономрозвитку від 23.07.15 № 2601-07/24079-07 (відповідь на лист УАЯ від 20.04.2015 № 79)	Замість реального опрацювання надана формальна відписка, яка не відповідає дійсності (лист УАЯ від 20.08.2015 № 156)	Якість незадовільна

Висновок.

В апараті Міністерства та його департаментах не приділяється належна увага питанням якості продукції, процесів і послуг, в результаті чого їх якість не можна оцінити, як задовільну.

3.2. Стан діючої системи управління якістю продукції, процесів і послуг в апараті міністерства і його департаментах.

Запит на інформацію (1). Інформація та матеріали щодо діючої в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України та його департаментах системи управління якістю продукції, процесів і послуг.

Інформація та матеріали щодо діючої в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України та його департаментах системи управління якістю продукції, процесів і послуг не надані. Повідомлено тільки, що «в Мінекономрозвитку систему управління якістю відповідно до ISO 9001 не впроваджено».

Висновок.

В Мінекономрозвитку не адекватно розуміють, що для них є системою управління якістю (СУЯ), а сама СУЯ не визначена і не відслідковується.

3.3. Процеси вдосконалення діючої СУЯ, а також загальної системи менеджменту на засадах сучасних європейських підходів (стандарти на цільові системи менеджменту, Модель САФ тощо) та кращих практик.

Запит на інформацію (2). Інформація та матеріали щодо процесів вдосконалення діючої в Мінекономрозвитку та його департаментах системи управління якістю, а також загальної системи менеджменту, на засадах сучасних

європейських підходів (зокрема на базі діючих стандартів, на засадах Моделі CAF тощо) та кращих практик.

Інформація та матеріали щодо процесів вдосконалення діючої в Мінекономрозвитку та його департаментах системи управління якістю, а також загальної системи менеджменту не надані.

Висновок.

В Мінекономрозвитку та його департаментах діяльність з вдосконалення системи управління якістю та загальної системи менеджменту практично не ведеться.

3.4. Складова системи управління якістю, орієнтована на забезпечення задовільного виконання доручень.

Запит на інформацію (3). *Інформація та матеріали щодо системи управління якістю (забезпечення якості) виконання доручень, що діє в межах системи управління якістю продукції, процесів і послуг Мінекономрозвитку та копії діючих з цього питання процедур управління;*

Інформація та матеріали щодо системи управління якістю (забезпечення якості) виконання доручень, що діє в межах системи управління якістю продукції, процесів і послуг Мінекономрозвитку, та копії діючих з цього питання процедур управління не надані.

Висновок.

Діяльність щодо управління якістю виконання доручень в апараті Міністерства і його департаментах практично не ведеться.

3.5. Складова системи управління якістю (забезпечення якості) орієнтована на забезпечення задовільної роботи з листами.

Запит на інформацію (4). *Інформація щодо управління якістю (забезпечення якості) роботи з листами, зокрема від громадських організацій, та копії діючих з цього питання процедур управління.*

Інформація щодо управління якістю (забезпечення якості) роботи з листами, зокрема тих, що надходять від громадських організацій, та копії діючих з цього питання процедур управління не надані.

Висновок.

Діяльність щодо управління якістю роботи з листами в апараті Міністерства і його департаментах практично не ведеться.

3.6. Вивчення і узагальнення фактичного стану якості продукції, процесів і послуг та планування їх поліпшення.

Запит на інформацію (7). *Інформація та копії документів, що демонструють вивчення та узагальнення стану якості продукції, процесів і послуг в Мінекономрозвитку та його департаментах.*

Інформація та копії документів, що демонструють вивчення та узагальнення стану якості продукції, процесів і послуг в Мінекономрозвитку та його департаментах, не надані. Відповідно не надано інформацію і матеріали щодо планування поліпшення їх якості.

Висновок.

Вивчення і узагальнення фактичного стану якості продукції, процесів і послуг в апараті Міністерства і його департаментах практично не ведеться. Плануванням поліпшення якості послуг в Мінекономрозвитку не займаються.

3.7. Вивчення і узагальнення рівня задоволеності споживачів якістю відповідей на їх листи та розробка коригуючих дій.

Запит на інформацію (6). Інформація та матеріали щодо вивчення рівня задоволеності споживачів послуг Мінекономрозвитку, зокрема якістю відповідей на їх листи, та коригуючих дій, що здійснювались з боку міністерства;

Інформація та матеріали щодо вивчення рівня задоволеності споживачів послуг Мінекономрозвитку, зокрема якістю відповідей на їх листи, та коригуючих дій, що здійснювались з боку міністерства, не надані.

В листі лише повідомляється, що «Питання, порушене у листі ВГО «Українська асоціація якості» щодо надання інформації та матеріалів, необхідних для проведення громадської експертизи стосовно вивчення рівня задоволеності споживачів послуг Мінекономрозвитку, коригуючих дій, тощо стосується функціонування впровадженої системи управління якістю» (?).

Висновок.

Вивчення і узагальнення рівня задоволеності споживачів, зокрема якістю відповідей на їх листи, в апараті міністерства і його департаментах практично не ведеться. Розробкою та впровадженням коригуючих дій з цього питання в Мінекономрозвитку не займаються.

3.8. Процеси обговорення на рівні вищого керівництва Мінекономрозвитку питань з вдосконалення системи управління якістю, а також поліпшення якості послуг, що надаються з боку Мінекономрозвитку та його департаментів.

Запит на інформацію (8). Інформація та копії документів, що демонструють обговорення на рівні вищого керівництва МЕРТ питань щодо вдосконалення системи управління якістю, а також поліпшення якості послуг, що надаються з боку МЕРТ та його департаментів;

Інформація та копії документів, що демонструють обговорення на рівні вищого керівництва МЕРТ питань щодо вдосконалення системи управління якістю, а також поліпшення якості послуг, що надаються з боку МЕРТ та його департаментів, не надані.

Висновок.

Вище керівництво Мінекономрозвитку не обговорювало питання щодо поліпшення якості послуг та вдосконалення системи управління якістю.

3.9. Процеси організації підвищення кваліфікації керівників і фахівців з питань якості і досконалості.

Запит на інформацію (9). Інформація та копії документів, що демонструють діяльність з підвищення кваліфікації керівників і фахівців МЕРТ та його департаментів з питань якості та ділової досконалості

Представлено інформацію щодо діяльності Мінекономрозвитку з питання підвищення кваліфікації керівників і фахівців взагалі. Однак, при цьому, інформацію та

копії документів, що демонструють діяльність з підвищення кваліфікації керівників і фахівців МЕРТ та його департаментів з питань якості і ділової досконалості не наведено.

Висновок.

Роботу з підвищення кваліфікації співробітників міністерства у сфері якості, управління якістю і ділової досконалості Мінекономрозвитку не проводить.

3.10. Процеси організації внесення співробітниками міністерства пропозицій з вдосконалення системи управління якістю і поліпшення якості послуг та їх урахування.

Запит на інформацію (10). Інформація та копії документів, що демонструють внесення співробітниками МЕРТ пропозицій щодо вдосконалення системи управління якістю і поліпшення якості послуг та їх урахування.

Інформація та копії документів, що демонструють внесення співробітниками МЕРТ пропозицій щодо вдосконалення системи управління якістю і поліпшення якості послуг та їх урахування не надані.

Висновок.

Внесення співробітниками Міністерства пропозицій з вдосконалення системи управління якістю не організовано і не ведеться.

3.11. Процеси організації співпраці із дослідницькими центрами, окремими фахівцями і експертами, що стосуються вдосконалення системи управління.

Запит на інформацію (11). Копії договорів із дослідницькими організаціями, окремими фахівцями, експертами, що стосуються вдосконалення в МЕРТ системи управління якістю та загальної системи менеджменту.

В листі повідомляється, що «... систему управління якістю відповідно до ISO 9001 не впроваджено, у зв'язку із чим відсутні договори, укладені з дослідницькими організаціями, окремими фахівцями, експертами, що стосуються вдосконалення в Мінекономрозвитку системи управління якістю та загальної системи менеджменту» (?).

Висновок.

Співпрацю із дослідницькими центрами, фахівцями і експертами з питань вдосконалення СУЯ в Міністерстві не організовано.

4. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

4.1. Загальні висновки

В своїй діяльності керівники і фахівці Мінекономрозвитку:

- не приділяють належної уваги питанням якості продукції, процесів і послуг, в результаті чого їх якість не можна оцінити, як задовільну;
- неадекватно розуміють, що для них є системою управління якістю (СУЯ), а саму СУЯ не визначили і не відслідковують;
- не ведуть діяльність з вдосконалення СУЯ та загальної системи менеджменту;
- практично не ведуть діяльність щодо управління якістю (забезпечення якості) виконання доручень;
- практично не ведуть діяльність щодо управління якістю (забезпечення якості) роботи з листами;
- не вивчають і не узагальнюють інформацію про фактичний стан якості продукції, процесів і послуг і, відповідно, не планують поліпшення їх якості;
- не вивчають і не узагальнюють інформацію щодо задоволеності споживачів послуг Мінекономрозвитку та його департаментів, зокрема якістю відповідей на їх листи; відповідно не здійснюють коригуючих дій;
- не обговорюють питання щодо поліпшення якості послуг та вдосконалення системи управління якістю на рівні вищого керівництва міністерства;
- не приділяють увагу підвищенню кваліфікації співробітників міністерства у сфері якості, управління якістю і ділової досконалості;
- не організували внесення співробітниками міністерства пропозицій щодо вдосконалення системи управління якістю;
- не співпрацюють із дослідницькими центрами, фахівцями і експертами з метою отримання допомоги з вдосконалення системи управління якістю.

Підсумовуючи результати громадської експертизи, маємо визнати, що, незважаючи на особливий статус Мінекономрозвитку у сфері якості в масштабах країни, **стан управління якістю продукцією, процесами і послугами в апараті та департаментах Міністерства економічного розвитку і торгівлі України є вкрай незадовільним**. Саме це і є однією із основних причин недостатньо ефективного функціонування Мінекономрозвитку та низької якості послуг, які воно надає своїм споживачам. Це також є негативним прикладом для органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інших організацій публічного сектору та бізнесових структур нашої країни в частині ставлення до якості продукції, процесів і послуг, вдосконалення системи управління якістю та системи менеджменту взагалі.

В свою чергу, це негативно відображається на стані економіки України, її конкурентоспроможності на міжнародному рівні та якості життя українців в цілому.

4.2. Окремий коментар щодо управління якістю в Мінекономрозвитку України.

У листі Міністра від 17.11.2015 № 2601-07/38121-07 зазначено, що «... стандарт ISO 9001 «Системи управління якістю. Вимоги» встановлює вимоги, виконання яких дозволяє організаціям та підприємствам оптимізувати процеси, підвищити ефективність роботи, продемонструвати здатність на постійній основі надавати своїм клієнтам високоякісні товари та послуги. Стандарт ISO 9001 може бути застосований будь-якими підприємствами та організаціями незалежно від їх виду, галузі діяльності,

розміру, тощо, у тому числі органами влади. ... Для впровадження системи управління якістю відповідно до ISO 9001 організація має визначити процеси, їх послідовність і взаємодію, визначити критерії та методи забезпечення їх результативності та контролювання, забезпечити наявність необхідних ресурсів та інформації, здійснювати моніторинг, вимірювання, аналізування та поліпшення таких процесів».

У тому ж листі він повідомляє, що «...з метою поліпшення результативності та ефективності діяльності органів виконавчої влади постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2006 № 614 було затверджено Програму запровадження системи управління якістю в органах виконавчої влади».

Як йдеться у листі, у департаменті технічного регулювання Мінекономрозвитку ще у 2008 році (коли цей департамент був Держспоживстандартом України) «... було впроваджено та сертифіковано систему управління якістю відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 9001-2001. ... Також систему управління якістю було впроваджено та сертифіковано у 28 державних підприємствах стандартизації, метрології та сертифікації та ДП «УкрНДНЦ», які наразі належать до сфери управління Мінекономрозвитку».

Отже виявляється, що Міністру відомо про «систему управління якістю», стандарт ISO 9001 та доцільність його застосування для поліпшення якості продукції, процесів і послуг. Більше того, виявляється, що в міністерстві вже є практичний досвід впровадження та підтримки системи управління якістю на засадах стандарту ISO 9001. Тобто у керівництва Мінекономрозвитку є всі передумови, щоб одними із перших «неформально» запровадити ISO 9001 і стати прикладом для органів виконавчої влади, інших організацій публічного сектору і бізнесу.

Чому ж тоді Міністр повідомляє, що до цього часу **«в Мінекономрозвитку систему управління якістю відповідно до ISO 9001 не впроваджено»**? Ще складніше це зрозуміти, зважаючи на те, що саме за поданням Мінекономрозвитку Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 29.04.2015 р. № 421-р затвердив зміни до Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції, процесів і послуг, що діє ще з 2002 року. І в новій, і в попередній редакціях передбачено, що «Концепція повинна лягти в основу діяльності органів виконавчої влади ...».

Але і це ще не все. У листі Міністра повідомляється, що «З метою покращення якості управління й удосконалення своєї діяльності крім застосування стандартів ISO серії 9000 заінтересовані організації та підприємства можуть використовувати й інші сучасні інструменти, зокрема концепцію Загального управління якістю (Total Quality Management, далі - TQM), Модель досконалості Європейського фонду управління якістю (European Foundation for Quality Management, далі - EFQM), Загальну схему оцінки (Common Assessment Framework, далі - CAF), тощо».

У листі зазначено також, що «TQM є методом безперервного підвищення якості всіх організаційних процесів. Головна ідея TQM полягає в тому, що компанія повинна працювати не тільки над якістю продукції, але й над якістю організації роботи в компанії, включаючи роботу персоналу. Має бути досягнуто постійне одночасне удосконалення 3-х складових: якості продукції, якості організації процесів та кваліфікації персоналу...

Модель EFQM це практичний інструмент, який допомагає організаціям встановити цілісну систему управління, визначити їх місце на шляху до ділової досконалості, зрозуміти прогалини в діяльності, прийняти необхідні рішення для досягнення успіху...

Модель CAF концептуально повторює моделі TQM та EFQM, але враховує специфічні особливості організацій бюджетної сфери. CAF пропонує інструмент, який допомагає європейським організаціям бюджетної сфери застосовувати методи

управління якістю для поліпшення своєї діяльності. Модель САФ дозволяє оцінити якість управління в органах влади шляхом самооцінки або з допомогою зовнішніх фахівців. Модель САФ використовується також для порівняльного аналізу систем управління європейських держав, а також для виявлення і поширення кращого досвіду (бенчмаркінгу)...».

Тобто і про це відомо керівництву Мінекономрозвитку. То чому ж тоді, усвідомлюючи вкрай незадовільний стан економіки України, а також переваги TQM, моделей EFQM і САФ, **керівництво Мінекономрозвитку до цього часу нічого не зробило і зараз не робить для їх застосування** з метою покращення своєї діяльності, поліпшення якості продукції, процесів і послуг та розвитку конкурентоспроможної економіки України?!

Адже керівництву Мінекономрозвитку також має бути відомо, що Модель САФ застосовується в публічному секторі європейських країн саме для підвищення ефективності реформ, які, доречі, проголошені і так складно просуваються в Україні. Так хто ж у цьому плані має бути прикладом для всіх суб'єктів економіки України, як не Мінекономрозвитку?

4.3. Пропозиції

Для покращення ситуації у сфері якості продукції, процесів і послуг, управління якістю і ділової досконалості в Мінекономрозвитку і його департаментах Українська асоціація якості вважає за доцільне здійснити наступне:

- вищому керівництву Мінекономрозвитку (на чолі з Міністром) необхідно якнайшвидше зробити якість пріоритетом у роботі міністерства. Це особливо важливо здійснити саме в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі, яке згідно діючому положенню про міністерство є провідним центральним органом влади України, що має опікуватись якістю на теренах всієї країни;

- на першому ж засіданні Колегії міністерства розглянути стан якості продукції, процесів і послуг Мінекономрозвитку, а також діючої в його апараті і департаментах системи управління якістю й прийняти невідкладні рішення щодо суттєвого поліпшення ситуації;

- призначити осіб, відповідальних за вдосконалення і функціонування системи управління якістю продукції, процесів і послуг в апараті міністерства та його департаментах;

- здійснити перепідготовку персоналу Мінекономрозвитку (перш за все, вищого керівництва, керівників департаментів та осіб, відповідальних за якість) з питань системного управління якістю та ділової досконалості в цілому;

- визначитися з методичною базою для вдосконалення системи управління якістю в Мінекономрозвитку: стандарт ISO 9001 та/або Модель САФ;

- якнайшвидше розробити і прийняти програму робіт з вдосконалення системи управління якістю в міністерстві, передбачивши в ній заходи, терміни і відповідальних виконавців;

- за необхідності залучити зовнішні професійні організації чи фахівців для методичної допомоги з вдосконалення системи управління якістю в міністерстві.

Головний експерт

П.Я. Калита

ДОДАТКИ

№ 158 від 31.08.2015 р.

**Міністерство
економічного розвитку
і торгівлі України**

01008, м.Київ,
вул. М.Грушевського, 12/2

ЗАПИТ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Відповідно до статей 9, 31, 32 Закону України «Про інформацію», пункту 3.4 Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 5 листопада 2008 року № 976, просимо посприяти у проведенні громадської експертизи діяльності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Подаємо інформацію, яка необхідна для проведення громадської експертизи:

1) найменування об'єднання громадян, що здійснюватиме громадську експертизу: Всеукраїнське громадське об'єднання «Українська асоціація якості». Статут зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.04.1992 р. із змінами, що зареєстровані Дніпровським районним управлінням юстиції у м. Києві наказом від 11.02.2014 р. № 34/01;

м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, 6, e-mail: quality@quality.kiev.ua;

2) предмет і мета громадської експертизи:

предмет громадської експертизи: діяльність щодо управління якістю продукції, процесів і послуг у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України та його департаментах;

мета громадської експертизи: оцінка діяльності з зазначених питань та внесення пропозицій щодо вдосконалення системи управління якістю продукції, процесів і послуг у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України та його департаментах;

3) перелік документів та інших матеріалів, необхідних для проведення громадської експертизи:

3.1. Інформація та матеріали щодо діючої в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТ) та його департаментах системи управління якістю продукції, процесів і послуг;

3.2. Інформація та матеріали щодо процесів вдосконалення діючої в МЕРТ та його департаментах системи управління якістю, а також загальної системи менеджменту, на засадах сучасних європейських підходів (зокрема на базі діючих стандартів, на засадах Моделі CAF тощо) та кращих практик;

3.3. Інформація та матеріали щодо системи управління якістю (забезпечення якості) виконання доручень, що діє в межах системи управління якістю продукції, процесів і послуг МЕРТ та копії діючих з цього питання процедур управління;

3.4. Інформація щодо управління якістю (забезпечення якості) роботи з листами, зокрема від громадських організацій, та копії діючих з цього питання процедур управління;

3.5. Показники за 2014-2015 рр. в динаміці в розрізі кварталів:

- кількість листів, що надійшли від бізнесу та громадських організацій, та кількість наданих на них відповідей;
- кількість відповідей, наданих в місячний термін, та кількість відповідей, наданих з перевищенням місячного терміну;
- кількість повторних запитів від споживачів, що надійшли до МЕРТ;

3.6. Інформація та матеріали щодо вивчення рівня задоволеності споживачів послуг МЕРТ, зокрема якістю відповідей на їх листи, та коригуючих дій, що здійснювались з боку МЕРТ;

3.7. Інформація та копії документів, що демонструють вивчення та узагальнення стану якості продукції, процесів і послуг в МЕРТ та його департаментах;

3.8. Інформація та копії документів, що демонструють обговорення на рівні вищого керівництва МЕРТ питань щодо вдосконалення системи управління якістю, а також поліпшення якості послуг, що надаються з боку МЕРТ та його департаментів;

3.9. Інформація та копії документів, що демонструють діяльність з підвищення кваліфікації керівників і фахівців МЕРТ та його департаментів з питань якості та ділової досконалості

3.10. Інформація та копії документів, що демонструють внесення співробітниками МЕРТ пропозицій щодо вдосконалення системи управління якістю і поліпшення якості послуг та їх урахування;

3.11. Копії договорів із дослідницькими організаціями, окремими фахівцями, експертами, що стосуються вдосконалення в МЕРТ системи управління якістю та загальної системи менеджменту;

Відповіді на запит просимо в установленому порядку надсилати на адресу:

02002, м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, 6, уповноважена особа – Калита Петро Якович, тел.: 541-0532, 050 358 8068; e-mail: quality@quality.kiev.ua; kalyta@uaq.org.ua.

Просимо також із дотриманням відповідних строків визначити відповідальну особу за забезпечення взаємодії з УАЯ у зв'язку з проведенням громадської експертизи, розмістити на веб-сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (www.me.gov) інформацію про надходження запиту щодо проведення громадської експертизи та забезпечити надання необхідних матеріалів у встановленому порядку.

З повагою,

**президент
Української асоціації якості**

П.Я. Калита

Коротка довідка про Українську асоціацію якості

Українська асоціація якості (УАЯ) - національне професійне неурядове об'єднання у сфері якості і ділової досконалості. Зародилася у 1989 р. в «надрах» Академії наук України за підтримки Держстандарту. Об'єднує понад 450 провідних компаній України.

УАЯ має міжнародне визнання. Вона є національним представником Європейської організації якості (ЕОQ) та національним партнером Європейського фонду менеджменту якості (ЕFQM), а також базовою організацією Міжнародної гільдії професіоналів якості та Клубу лідерів якості країн Центральної і Східної Європи (ЦСЄ). Є лідером у сфері якості в Україні і одним з провідних лідерів у регіоні ЦСЄ. Однією з перших в Україні УАЯ приєдналася до Глобального договору ООН з корпоративної соціальної відповідальності.

Місія УАЯ - сприяти суспільству в демократичних перетвореннях і поліпшенні якості життя шляхом формування та розвитку масового руху за ділову досконалість і якість. Бачення УАЯ - лідер в Україні та одна з провідних організацій Європи в частині просування ідей якості і досконалості.

У числі основних завдань УАЯ: формування громадської думки та політики у сфері якості, ділової досконалості, соціальної відповідальності і сталого розвитку; сприяння підприємствам (організаціям, установам) у підвищенні рівня ділової досконалості, поліпшенні якості продукції (послуг); сприяння галузям і регіонам України у розвитку руху за ділову досконалість і якість, забезпеченні сталого розвитку.

Основні національні та міжнародні проекти, які ініціювала та реалізує УАЯ:

- Європейський тиждень якості в Україні та його центральний захід - Міжнародний форум «Дні якості в Києві» (з 1996 р., щорічно);
- Всеукраїнський з'їзд якості (з 1999 р., раз на два роки);
- Міжнародний проект «Сузір'я якості» (з 1999 р., щорічно);
- Конференція випробувальних центрів України (з 1998 р., раз на два роки);
- Український національний конкурс якості (з 1996 р., щорічно);
- Турнір з якості країн ЦСЄ (з 2005 р., щорічно)
- Проект Всесвітнього альянсу якості «Емоційні інструменти просування якості» (з 2008р.);
- Глобальний проект «Молодіжний творчий рух «Естафета якості» (з 2011 р.);
- Міжнародна олімпіада з менеджменту для молоді (з 2013 р.).

При УАЯ створені і функціонують технічні комітети, союзи і клуби, зокрема, Клуби лідерів якості України та країн ЦСЄ. На практиці політику УАЯ реалізують її компетентні професійні центри (з навчання, консалтингу, сертифікації, визнання досконалості тощо), які мають міжнародне визнання та повноваження від ключових європейських і міжнародних організацій у сфері ділової досконалості і якості.

За вагомий внесок у громадський рух за якість, підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств, формування позитивного міжнародного іміджу України у сфері якості УАЯ нагороджена Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. Асоціація має також численні нагороди, почесні грамоти, дипломи та подяки від міжнародних та вітчизняних організацій.

Оцінка УАЯ з боку міжнародних і вітчизняних організацій наведена у додатку.

УАЯ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ І ВІТЧИЗНЯНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Всесвітній альянс якості (WAQ). ...Будучи першим у колишньому Радянському Союзі національним неурядовим об'єднанням у сфері якості, УАЯ поклала початок зародженню й розвитку суспільного руху за якість і ділову досконалість на всьому пострадянському просторі. УАЯ домоглася значних результатів у просуванні ідей якості в суспільстві й практичному підвищенні рівня ділової досконалості підприємств, організацій і установ не тільки України, але й ряду східноєвропейських країн. Сьогодні УАЯ є одним з провідних лідерів у сфері якості в регіоні країн Центральної і Східної Європи (ЦСЄ), ділиться накопиченим досвідом і досягненнями із закордонними колегами, сприяє розвитку рухів за якість у регіоні країн ЦСЄ. УАЯ має міжнародне визнання практично у всіх регіонах світу. Реалізуючи проекти Європейської організації якості (ЕОQ) і WAQ, УАЯ робить помітний внесок у розвиток руху за якість на європейському континенті та на Планеті в цілому. ...Сподіваюся, що уряд України, все українське суспільство буде ще активніше підтримувати УАЯ з метою подальшого розвитку руху за якість, покликаною поліпшити якість життя людей в Україні, Європі та усьому світі...

Голова Координаційної ради WAQ, д.е.н., професор

Ю. Гусаков

Європейська організація якості (ЕОQ). ...Сьогодні, коли всі континенти зачепили кризові явища, якість стає особливо затребуваною. Відповідно зростає роль Національних організацій якості, від активності й професіоналізму яких залежить розвиток національних рухів за якість і, як наслідок, соціально-економічний стан в країнах. Цим визначається актуальність їх підтримки з боку урядових інституцій... Особливо хочеться відзначити значну роботу, що проводить в Україні, а також у регіоні ЦСЄ Українська асоціація якості...

Президент ЕОО

В. Сейчек

Міжнародна гільдія професіоналів якості (МГПЯ). ...Те, що вдалося зробити цим людям за якихось двадцять років, просто не укладається у свідомості. Вони дійсно змінили епоху. Вони показали, що немає неможливого. Часом вони діяли у ворожому середовищі. І все-таки вони безумовно перемогли. Вони перемогли сумніви, недовіру, протидію й показали усьому світові, насамперед Європі, що ефективний менеджмент якості не тільки потрібен, але й можливий у країнах, які ще не оговталися від важких наслідків тоталітарних режимів, що проіснували майже ціле століття...

Президент МГПЯ, професор

Ю. Адлер

Держстандарт Республіки Білорусь. ... Ваш колектив знаходиться на професійній висоті, займаючи гідне місце серед аналогічних організацій у країнах СНД, Європи й світу. Біля витоків досягнутого успіху - приголомшливе прагнення до пізнання і якнайшвидшого освоєння нових напрямків у сфері сучасного менеджменту, що дозволяють підприємствам на рівних конкурувати на міжнародному ринку. УАЯ накопичено величезний науковий потенціал, створено унікальне джерело знань і досвіду...

Перший заступник Голови, к.е.н.

В.Назаренко

Угорський національний комітет ЕОQ. ...Будучи засновником і лідером руху за якість в Україні, а також одним з лідерів у Центральній і Східній Європі, ваша організація зробила значний внесок у розвиток національних рухів за якість, а також у європейський рух за якість у межах ЕОQ...

Президент УНК ЕОО, віце-президент Міжнародної академії якості

П. Молнар

Румунська асоціація якості. ...Плідне співробітництво між нашими організаціями дозволяє нам спостерігати та захоплюватися вашими успіхами...

Генеральний секретар

Л. Ніту

Чеське товариство якості. ...УАЯ є провідною організацією руху за якість не тільки в Україні, але і у всій Європі. Вона послідовно і успішно здійснює цілий ряд проектів, спрямованих на перебудову промисловості пострадянських країн. Ми хочемо виразити наше захоплення від результатів, які ви досягли...

Виконавчий директор

П. Котен

Асоціація лідерів якості Казахстану. ...УАЯ - команда особлива. Ми вчимося у вас креативності, послідовності кроків і позитивному настрою. Ваші ідеї, концепцію, атмосферу зустрічей - все це ми намагалися перенести на казахстанську землю. Ми вважаємо себе вашими учнями, які завжди будуть стежити за вашими досягненнями, щоб не відставати...

Голова Правління

Є. Бегімбетов

Центр «Пріоритет». ...Діяльність УАЯ – унікальний досвід розгортання руху з підвищення ділової досконалості не тільки в Україні, але й на всьому пострадянському просторі. Створена спочатку за зразком національних організацій з якості, що діють у передових країнах Європи й світу, УАЯ за роки своєї роботи придбала оригінальний і самобутній характер, підтвердженням чого, зокрема, є той авторитет і визнання, яким організація користується у нас у Росії. Ми завжди відчуваємо Вашу захоплюючу енергію, справжню заглибленість у СВІТ ЯКОСТІ, ясність і органічність мислення й щиро ними захоплюємося...

Генеральний директор, академік ІАҚ, Почесний президент МГПЯ,
д.т.н., професор

В. Лапідус

Ставропольський державний аграрний університет. ...СтДАУ став першою російською організацією-фіналістом Нагороди за досконалість EFQM, що дозволило нам піднятися на одну сходинку з кращими компаніями світу в плані досконалості менеджменту. А до вершин європейської досконалості протягом вже 5 років нас веде, допомагаючи та підтримуючи, Українська асоціація якості. Сподіваємося, що наша співпраця буде посилюватися з року в рік...

Ректор, д.с.г.н., д.е.н, член-кор. РАСГН, професор

В. Трухачев

Білоруський металургійний завод. ...Співробітництво Білоруського металургійного заводу з Українською асоціацією якості можна сміливо назвати успішним і плідним. Сьогодні УАЯ має величезний науково-технічний потенціал, чудовий професійний, високо працездатний колектив. Ваша праця, турбота про майбутнє покоління, постійний пошук нового, бажання рухатися вперед викликають загальне визнання й повагу. Діяльність УАЯ щодо просування й поширення Моделі досконалості EFQM і філософії TQM завоювала великий авторитет у організацій і підприємств як безпосередньо в Україні, так і в країнах ЦСЄ...

Генеральний директор

А. Савенок

Інститут «Гомельпроект». ...Ви першовідкривачі й першопрохідці ідей якості на рівні держави на території всього пострадянського простору. Завдяки Вашим титанічним зусиллям на шлях безперервного вдосконалення стали багато організацій в Україні й інших державах СНД. Колектив інституту вдячний Вам за надану допомогу в освоєнні кроків до вершин моделі EFQM.

Директор Інституту

О. Тишкевич

Європейський університет якості EUN.TQM – European Quality University for Total Quality Management. ...Неоціненні інноваційні праці на поприщі ЯКОСТІ, здійснювані

Українською асоціацією якості, впливають на якість життя громадян усього Європейського співтовариства й ділову досконалість організацій...

Член Ради Університетів, науковий керівник Національної програми якості Литви, д.т.н., д.е.н., професор

Ю. Ружевичус

Виконавчий комітет Славутицької міської Ради. ...Держава має зробити все можливе для якнайширшого використання міжнародних повноважень і визнання, інноваційного духу і творчої енергії, накопичених знань та напрацьованих технологій Української асоціації якості в цілях сталого розвитку країни, підвищення конкурентоспроможності української економіки та покращення життя громадян України.

Міський голова, представник України у Конгресі місцевих та регіональних влад Європи, президент ВГО «Клуб мерів», д.е.н., професор

В. Удовиченко

Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАНУ. ...В умовах реформування держави та її економіки Вами пройдено гідний шлях. Ви розпочинали його за суцільного дефіциту, коли всіх цікавило тільки кількісне насичення ринку товарами та послугами. Ваші ідеї не завжди розуміли і сприймали. Але наполеглива праця, високий професіоналізм, розуміння важливості своєї справи врешті-решт змінило ставлення держави, підприємств, простих українців до самого поняття —якість. Тепер ми говоримо про менеджмент якості, як про актуальне питання державної ваги, питання, що має стратегічне значення для країни. Завдяки Вам сформована нова філософія і культура суспільства стосовно поняття — якість, що відповідає сучасним європейським і світовим тенденціям...

Директор, академік НАН України

В. Кухар

ЗАТ «Оболонь». ...Рух, розпочатий Вами понад 20 років тому, став рушійною силою змін на краще щодо досконалості підприємств і життя громадян України. Прагнення до досконалості й ваші настанови допомогли нашому колективу увійти до числа лідерів серед підприємств держави і Європи...

Генеральний директор ЗАТ «Оболонь»

А. Пучок

ВАТ «Фармак». ...З великою повагою ми відзначаємо Вашу багатогранну й плідну діяльність у сфері менеджменту якості. Прихильність ідеалам якості дозволила Вам організувати й вивести на широкий шлях колектив однодумців, що став прикладом для багатьох. Ваша робота допомагає вітчизняному виробникові стати на шлях постійного вдосконалення й забезпечувати конкурентоспроможність на внутрішньому й зовнішньому ринках. Завдяки спільній роботі й Вашій підтримці на нашому підприємстві відбулося багато позитивних змін, досягнуто рівня стабільних компаній європейських держав. Сьогодні чудова можливість звернутися до Вас зі словами глибокої поваги й вдячності...

Голова правління, Генеральний директор ВАТ «Фармак»

Ф. Жебровська

ДП «Житомирський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» Держспоживстандарту України. ...Шановний Петре Яковичу! Ви першим піднесли якість на рівень національної ідеї і практичними справами невтомно торували шлях у Європу. Не випадково Ваше дітище нині є законодавцем мод у сфері якості. Можна з певністю сказати, що на Українську асоціацію якості рівняються найкращі, їй довіряють лідери!

Генеральний директор

П. Куценко

КАЛИТА Петро Якович (резюме)

Відомий громадський діяч, вчений і системний аналітик у сфері ділової досконалості і якості. Має міжнародне визнання. У 1999 році Всесвітня рада якості (WQC) присудила йому нагороду «Людина якості року» на планеті (за видатне керівництво, видатні досягнення у баченні, передбаченні і рішучості).

Засновник та лідер руху за ділову досконалість і якість в Україні. Президент Української асоціації якості та Клубу лідерів якості України. Голова Ради Української хартії «За ділову досконалість і якість» і Координаційної ради громадських об'єднань України з питань якості, досконалості, соціальної спрямованості та сталого розвитку. Член Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України. Голова Комітету з питань якості, досконалості, конкурентоспроможності та сталого розвитку Громадської ради при Мінекономрозвитку України. Віце-президент УСПП.

Президент Клубу лідерів якості країн Центральної і Східної Європи. Почесний президент Міжнародної гільдії професіоналів якості. Член Генеральної асамблеї Європейської організації якості (EOQ).

У різні роки був: заступником голови Національної ради з питань якості при Президентові України; радником Прем'єр-міністра України; головою Ради з акредитації Національного агентства з акредитації України; віце-президентом Всесвітньої ради якості; експертом Європейської економічної комісії ООН.

Має більш ніж 40-річний досвід роботи в сфері ділової досконалості і якості, з них 27 років науковим співробітником Інституту кібернетики НАН України. Автор наукових засад створення системних технологічних комплексів управління якістю продукції і виробництвом. Лауреат міжнародних конкурсів концепцій системного управління якістю. Представляв Україну в ISO/TK-176, безпосередньо брав участь у розробці стандартів ISO серії 9000. Один з керівників розробки Законів України з оцінки відповідності та з акредитації органів оцінки відповідності. Науковий керівник ряду національних та міжнародних науково-технічних проектів у сфері ділової досконалості і якості.

Опублікував понад 450 друкованих робіт. Обраний академіком Української академії наук і Російської академії проблем якості, віце-президентом Міжнародної академії стандартизації. Має нагороди Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Президії НАН України. Нагороджений Знаком «За заслуги в стандартизації» (Держстандарт СРСР), Почесним дипломом EOQ, медаллю імені І.А.Ільїна «За видатні досягнення в галузі якості» (Росія) та ін.

Член Національної Спілки журналістів України і Міжрегіонального Союзу письменників України. Автор ряду збірників ділової лірики, виданих в Україні, Казахстані, Литві та Росії. Лідер проекту Всесвітнього альянсу якості (WAQ) «Емоційні інструменти просування якості». Ініціатор і лідер Глобального проекту «Молодіжний творчий рух «Естафета якості». Голова Міжнародного оргкомітету Олімпіади з менеджменту серед молоді.

Координати для зв'язку: моб. тел.: 050 358 8068; e-mail: kalyta@uaq.org.ua

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

**Президенту ВГО “Українська
асоціація якості”
Калиті П. Я.**

**вул. Микільсько-Слобідська, буд. 6,
м. Київ, 02002**

Щодо надання інформації

Шановний Петре Яковичу!

Мінекономрозвитку розглянуло Ваш запит щодо проведення громадської експертизи діяльності Міністерства від 31.08.2015 № 158 та в доповнення до листа від 19.10.2015 № 2601-07/34528-07 інформує про наступне.

Вимоги щодо систем управління якістю визначено стандартами Міжнародної організації стандартизації (International Organization for Standardization, ISO) серії 9000 (далі – стандарти ISO серії 9000).

Зокрема, стандарт ISO 9001 “Системи управління якістю. Вимоги” (далі – ISO 9001) встановлює вимоги, виконання яких дозволяє організаціям та підприємствам оптимізувати процеси, підвищити ефективність роботи, продемонструвати здатність на постійній основі надавати своїм клієнтам високоякісні товари та послуги. Стандарт ISO 9001 може бути застосований будь-якими підприємствами та організаціями незалежно від їх виду, галузі діяльності, розміру, тощо, у тому числі органами влади.

Стандарти ISO щодо систем управління якістю регулярно, кожні 3-5 роки переглядаються з метою їх актуалізації. Міжнародний стандарт ISO 9001:2008 прийнято в Україні як національний ДСТУ ISO 9001:2009 на заміну попереднього стандарту ДСТУ ISO 9001:2001. У 2015 році прийнято нову версію міжнародного стандарту ISO 9001:2015.

Система управління якістю відповідно до міжнародних стандартів серії ISO 9000:

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 2601-07/38121-07 від 17.11.2015 10:31:26

базується на восьми принципах управління якістю (орієнтація на замовника, лідерство, залучення працівників, процесний підхід, системний підхід до управління, постійне поліпшування, прийняття рішень на підставі фактів, взаємовигідні стосунки з постачальниками);

передбачає застосування для всіх процесів методології, відомої як цикл “Плануй-Виконуй-Перевірй-Дій” (Plan-Do-Check-Act, PDCA);

вимагає розроблення комплексу документації системи управління якістю (політики та цілей у сфері якості, настанови щодо якості, задокументованих методик та протоколів, тощо).

Для впровадження системи управління якістю відповідно до ISO 9001 організація має визначити процеси, їх послідовність і взаємодію, визначити критерії та методи забезпечення їх результативності та контролювання, забезпечити наявність необхідних ресурсів та інформації, здійснювати моніторинг, вимірювання, аналізування та поліпшення таких процесів.

Стандарт ISO 9001 є єдиним стандартом, призначеним для сертифікації системи управління якістю, тобто зовнішнього незалежного підтвердження відповідності вимогам стандарту, але не вимагає обов’язкової її сертифікації.

З метою підвищення результативності та ефективності діяльності органів виконавчої влади постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2006 № 614 було затверджено Програму запровадження системи управління якістю в органах виконавчої влади, яка втратила чинність відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.06.2011 № 704 “Про скорочення кількості та укрупнення державних цільових програм”.

На виконання вищевказаної Програми в Держспоживстандарті було впроваджено систему управління якістю відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 9001-2001. У 2008 році систему управління якістю Держспоживстандарту було сертифіковано Французькою асоціацією стандартизації (AFNOR) (сертифікат № QUAL/2008/31708, термін дії – 13.05.2011).

Також систему управління якістю було впроваджено та сертифіковано в 28 державних підприємствах стандартизації, метрології та сертифікації та ДП “УкрНДНЦ”, які наразі належать до сфери управління Мінекономрозвитку.

В Мінекономрозвитку систему управління якістю відповідно до ISO 9001 не впроваджено, у зв’язку із чим відсутні договори, укладені з дослідницькими організаціями, окремими фахівцями, експертами, що стосуються вдосконалення в Мінекономрозвитку системи управління якістю та загальної системи менеджменту.

Питання, порушене у листі ВГО “Українська асоціація якості”, щодо надання інформації та матеріалів, необхідних для проведення громадської експертизи, стосовно вивчення рівня задоволеності споживачів послуг Мінекономрозвитку,

коригуючих дій, тощо стосуються функціонування впровадженої системи управління якістю.

З метою покращення якості управління й удосконалення своєї діяльності крім застосування стандартів ISO серії 9000 заінтересовані організації та підприємства можуть використовувати й інші сучасні інструменти, зокрема концепцію Загального управління якістю (Total Quality Management, далі – TQM), Модель досконалості Європейського фонду управління якістю (European Foundation for Quality Management, далі – модель EFQM), Загальну схему оцінки (Common Assessment Framework, далі – CAF), тощо.

TQM є методом безперервного підвищення якості всіх організаційних процесів. Головна ідея TQM полягає в тому, що компанія повинна працювати не тільки над якістю продукції, але й над якістю організації роботи в компанії, включаючи роботу персоналу. Має бути досягнуто постійне одночасне удосконалення 3-х складових: якості продукції, якості організації процесів, кваліфікації персоналу.

В основу TQM покладено такі принципи: орієнтація на споживача, залучення усіх працівників, підхід до системи якості як до процесу, системний підхід до управління, постійне поліпшення.

Модель EFQM це практичний інструмент, який допомагає організаціям встановити цілісну систему управління, визначити їх місце на шляху до ділової досконалості, зрозуміти прогалини в діяльності, прийняти необхідні рішення для досягнення успіху. Модель досконалості була представлена на початку 1992 року як засіб оцінки заявок компаній, які претендують на отримання Європейської Премії Якості.

Модель EFQM побудовано на дев'яти критеріях, п'ять з яких – “Можливості” (лідерство, політика та стратегія, персонал, партнерство та ресурси, процеси), чотири – “Результати” (результати для клієнтів, для персоналу, для суспільства, ключові результати діяльності).

Модель CAF концептуально повторює моделі TQM та EFQM, але враховує специфічні особливості організацій бюджетної сфери.

CAF пропонує інструмент, який допомагає європейським організаціям бюджетної сфери застосовувати методи управління якістю для поліпшення своєї діяльності. Модель CAF дозволяє оцінити якість управління в органах влади шляхом самооцінки або за допомогою зовнішніх фахівців.

Модель CAF використовується також для порівняльного аналізу систем управління європейських держав, а також для виявлення і поширення кращого досвіду (бенчмаркінгу).

Основні цілі моделі CAF:

впровадити в сферу адміністративного управління принципи управління якістю, сприяти переходу від ланцюга “плануй-дій” до циклу PDCA;

надати механізм для самооцінки організації з метою діагностування і поліпшення її діяльності.

надати основу для поєднання різних моделей управління якістю;

забезпечити обмін досвідом між організаціями бюджетної сфери і вивчення їх кращої практики в сфері управління.

Головна відмінність моделі CAF від стандартів ISO серії 9001 полягає в тому, що модель CAF орієнтована на підвищення якості послуг, коли вже досягнуто певного рівня, а впровадження стандартів ISO серії 9001 спрямоване на зменшення ймовірності зробити що-небудь невірно.

Зважаючи на викладене, зазначені моделі не є суперечливими, їх принципи та підходи значною мірою є спільними.

Загальну інформацію щодо моделі CAF, її відмінності від стандартів ISO серії 9000 та посібник Європейського інституту державного управління (EIPA) щодо провадження CAF опубліковано на сайті Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського союзу (далі – Центр), який є державною установою і належить до сфери управління Нацдержслужби.

Положенням про Центр, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2008 № 528, визначено, що основними завданнями Центру є, зокрема:

участь у підготовці пропозицій щодо формування державної політики та нормотворчій діяльності у сфері державної служби та державного управління, їх адаптації до стандартів ЄС, проведення адміністративної реформи і розвитку державних інституцій у контексті європейської інтеграції України, використання в Україні інституціональних інструментів;

наукове, експертне, інформаційно-аналітичне, методологічне, організаційне та інше забезпечення підготовки та виконання програм і заходів у зазначеній сфері;

удосконалення чинних та сприяння впровадженню нових стандартів і процедур роботи державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування на основі кращої світової практики;

консультаційна підтримка органів державної влади та органів місцевого самоврядування, поширення правової, наукової та іншої інформації щодо державної служби та державного управління, їх адаптації до стандартів ЄС, адміністративної реформи та розвитку державних інституцій у контексті європейської інтеграції України.

Враховуючи зазначене, питання щодо добровільного впровадження в Мінекономрозвитку системи управління якістю на відповідність вимогам

міжнародних стандартів ISO серії 9000, або застосування з метою удосконалення своєї діяльності інших сучасних інструментів та моделей доцільно розглянути після завершення реформування центрального апарату Міністерства та за участю Нацдержслужби та Центру.

Щодо діяльності Мінекономрозвитку з питання підвищення кваліфікації керівників і фахівців інформуємо.

За 2014 рік загальна кількість співробітників Мінекономрозвитку, які підвищили кваліфікацію, становить 362 особи, із них I-IV категорії - 145 осіб.

За професійною програмою підвищили кваліфікацію 152 особи, із них I-IV категорії 43 особи.

Навчання за професійною програмою підвищенні кваліфікації відбулось на базі:

Інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів Національної академії державного управління при Президентові України за темою “Державне управління”;

Інституту вищої кваліфікації Київського національного торговельно-економічного університету;

Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників юстиції для державних службовців юридичних служб.

За програмою короткострокових семінарів підвищили кваліфікацію 114 осіб, із них I-IV категорії - 66 осіб.

Короткострокові семінари проходили на базі кваліфікації керівних кадрів Національної академії державного управління при Президентові України, Центру підвищення кваліфікації працівників дипломатичної служби Дипломатичної академії України при МЗС, Інституту соціальних наук Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, в рамках Програми розвитку комерційного права (CLDP) Міністерства торгівлі США, Навчального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців в галузі інформаційної безпеки на базі Фізико-технічного інституту НТУУ “КПІ”, Школи вищого корпусу державної служби Нацдержслужби, Інституту вищої кваліфікації Київського національного торговельно-економічного університету.

За програмою тематичного постійно діючого семінару навчалось 96 осіб, із них I-IV категорії - 36 осіб.

Постійно діючі семінари проходили на базі Навчально-методичного центру Державного комітету фінансового моніторингу України, Інституту безпеки життєдіяльності, Центру підвищення кваліфікації працівників дипломатичної служби Дипломатичної академії України при МЗС та Центру підвищення кваліфікації з іноземних мов (належить до сфери управління Мінекономрозвитку України).

Щодо підвищення кваліфікації у сфері європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва з мовної підготовки, то зазначаємо, що за

результатами тестування 03.03.2014 з визнання рівня володіння англійською мовою до групи рівня Upper-Intermediate був зарахований один працівник Міністерства V категорії.

За 2013 рік загальна кількість осіб Мінекономрозвитку, які підвищили кваліфікацію, становить 415 осіб, зокрема, із них II- IV категорії -135 особи.

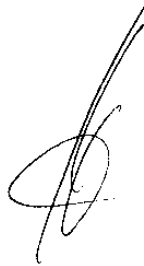
За професійною програмою підвищили кваліфікацію 217 осіб, із них II-IV категорії - 74 особи.

За програмою короткострокових семінарів підвищили кваліфікацію 118 осіб, зокрема, із них II-IV категорії - 46 особи.

За програмами постійно діючих семінарів підвищили кваліфікацію 80 осіб, із них II-IV категорії - 15 осіб.

Зменшення показників з підвищення кваліфікації у 2014 році пояснюється скороченням бюджетних видатків на виконання постанови КМУ від 01.03.2014 № 65 «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету».

**Міністр економічного розвитку
і торгівлі України**

Айварас АБРОМАВИЧУС

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____
№ _____

**Президенту ВГО “Українська
асоціація якості”
Калиті П. Я.**

**вул. Микільсько-Слобідська, буд. 6,
м. Київ, 02002**

Щодо надання інформації

Шановний Петре Яковичу!

Мінекономрозвитку розглянуло Ваш запит щодо проведення громадської експертизи діяльності Міністерства та інформує про наступне.

Відповідно до Наказу Міністра економічного розвитку і торгівлі А. Абромавичуса №8-а-15 та згідно з Вашим запитом триває підготовка запитуваної інформації.

З урахуванням великої кількості оброблюваних даних надаємо інформацію щодо: показників за 2014 і 2015 роки в динаміці в розрізі кварталів про кількість листів, що надійшли від бізнесу та громадських організацій, та кількість наданих на них відповідей згідно з даними автоматизованої системи.

2014 рік

Листи	1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал
вхідні	12759	8389	6256	6929
вихідні	3035	2056	918	433

2015 рік (станом на 28.09.2015)

Листи	1 квартал	2 квартал	3 квартал
вхідні	6740	6427	6414
вихідні	2133	1872	2188

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 2601-07/34528-07 від 19.10.2015 11:16:41

Згідно з базою даних порушення строків розгляду документів не виявлено, оскільки виконання зазначених документів на контроль не береться.

Також інформуємо, що контроль здійснюється за виконанням усіх зареєстрованих документів, у яких встановлено завдання, а також виконання яких підлягає обов'язковому контролю. Строк виконання документа може встановлюватися в нормативно-правовому акті, наказі або резолюції. Документи, у яких не зазначено строк виконання, повинні бути виконані не пізніше ніж за 30 календарних днів з дати реєстрації документа. Строки виконання таких документів контролюються безпосередньо керівництвом самостійного структурного підрозділу.

Інші запитувані матеріали Мінекономрозвитку направить додатково або повідомить про їх відсутність.

**Директор департаменту забезпечення
роботи Міністра (патронатна служба)**

Наталія БЕСТ

ВИТЯГ

зі Звіту за результатами експертизи діяльності Мінекономрозвитку щодо забезпечення розвитку конкурентоспроможної економіки України

6. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

6.1. Загальні висновки

За підсумками громадської експертизи діяльності Мінекономрозвитку щодо забезпечення в країні розвитку конкурентоспроможної економіки можна зробити наступні основні висновки:

- Мінекономрозвитку недостатньо володіє інформацією про те, що відбувається в світі, Європі і Україні з питань якості і ділової досконалості (незважаючи на те, що така інформація неодноразово в Міністерство направлялась з боку УАЯ).
- Через нерозуміння важливості підвищення рівня досконалості підприємств, організацій і установ для конкурентоспроможності національної економіки, Мінекономрозвитку не передбачило сприяння вдосконаленню у чинних політиках розвитку промисловості і економіки України.
- Мінекономрозвитку не приділяє належну увагу професійному розв'язанню проблем якості і ділової досконалості в країні, внаслідок чого діяльність з цих надзвичайно актуальних питань ведеться в Україні у явно недостатньому обсязі і на рівні, який не відповідає нагальним потребам.
- Мінекономрозвитку взаємодіє з професійними громадськими організаціями у сфері досконалості і якості не належним чином та не враховує пропозиції з цих питань, що надходять від громадськості.
- Без суттєвої зміни ситуації щодо ділової досконалості і якості заплановані економічні реформи навряд чи забезпечать Україні перетворення в конкурентоспроможну європейську країну з розвинутою економікою, як це вимагають Президент України та Уряд України.

6.2. Загальні рекомендації

У світі накопичено величезний досвід, який свідчить, що для забезпечення конкурентоспроможності організацій і економік та поліпшення життя людей необхідно постійно активно і системно удосконалюватися. Тому для покращення ситуації в державі потрібно зробити все можливе, щоб досконалість і якість, які є фундаментом конкурентоспроможності та соціальної відповідальності, перетворилися на загальнонаціональну ідею. Ця ідея універсальна для будь-яких національностей, партій і течій, віросповідання та державного ладу. І вона може стати основою для об'єднання і забезпечення якісного існування всієї країни, всіх її громадян. Мова йде про філософію, про цілі розвитку суспільства. З іншого боку, якість і ділова досконалість - це потужні інструменти і практична наука, що дозволяють оцінити потенціал організації, направити його в потрібну сторону, допомогти розвиватися й удосконалюватися.

Потрібно визначити одним з пріоритетних напрямів соціально-економічного відродження держави і суспільства забезпечення подальшого розвитку національного

руху за якість і досконалість на засадах моделі сталого розвитку і сучасного системного менеджменту та його інтеграцію до загальноєвропейського руху.

В стислі терміни необхідно розробити та прийняти Концепцію державної політики у сфері ділової досконалості підприємств (організацій, установ), у якій, зокрема, передбачити заходи, що дозволять вибудувати нові «дружні» стосунки між владою і суспільством, суспільством і бізнесом, топ-менеджерами та персоналом компаній.

Необхідно, не втрачаючи часу, зробити все, щоб суб'єкти господарювання почали професійно вдосконалюватися, створювати сучасні системи менеджменту, розуміючи, що це «коренева система» і всі бажані нами результати - її «плоди». Отже, влада повинна на законодавчому рівні ввести такі механізми мотивації та умови, щоб власники та керівники підприємств спочатку повірили, а потім захотіли, дізналися як це робити, і змогли безперервно, цілеспрямовано і системно удосконалюватися, використовуючи найсучасніші європейські підходи і кращі ділові практики. І якнайшвидше мають бути змінені парадигми: «від надмірного регулювання - до сприяння» (мал. 1) та «від обов'язковості - до ініціативності» (мал. 2). В країні має діяти формула «Чим досконаліша організація, тим комфортніше їй у державі».

Для реалізації запропонованих змін в масштабах країни необхідно здійснити перерозподіл функцій і відповідальності у сфері ділової досконалості на засадах системного менеджменту із закріпленням:

- методології стандартизації в галузі менеджменту — за Національним органом стандартизації;
- методології розвитку і вдосконалення систем менеджменту — за відповідними провідними інститутами НАН і МОН України;
- організації застосування цільових систем менеджменту на базі стандартів — за органами виконавчої влади, відповідальними за конкретні цілі (менеджмент якості — за Мінекономрозвитку, екологічний менеджмент — за Мінприроди, енергоменеджмент — за Міненерго тощо);
- сприяння розвитку руху за ділову досконалість підприємств на засадах системного менеджменту в масштабах країни — за Мінекономрозвитку (департаменти, відповідальні за розвиток підприємництва та економіки).

Для більш адекватного розуміння ситуації з боку керівників України високого рівня доцільно провести їх перепідготовку щодо сучасних питань у сфері досконалості і якості.

Зважаючи на особливу актуальність підвищення досконалості всіх ланок економіки України та ключову роль досконалості у забезпеченні конкурентоспроможності і сталого розвитку країни, для мотивації та координації розвитку національного руху за досконалість доцільно запропонувати Президенту України утворити при собі Національну раду з питань ділової досконалості, конкурентоспроможності та сталого розвитку.

Більш детальні рекомендації наведено у Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості, яка додається.

№ 132 від 16.06.2015р.

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
п. Абромавичусу А.**

Шановний пане Абромавичусе!

Відповідно до Закону України «Про інформацію» та Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 5.11.2008 р. № 976, Українська асоціація якості (УАЯ) здійснила громадську експертизу діяльності Мінекономрозвитку щодо забезпечення розвитку в країні конкурентоспроможної економіки. Звіт про громадську експертизу (з загальними висновками і пропозиціями) наведено у додатку.

Просимо Вас, шановний пане Абромавичусе, відповідно до п. 6 Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, розмістити наданий звіт на сайті Мінекономрозвитку та розглянути його на Колегії Міністерства за участю представника УАЯ.

Просимо Вас також завчасно повідомити Українську асоціацію якості про час проведення Колегії та довести до нашого відому питання, які потребують нашого додаткового роз'яснення.

В черговий раз запевняємо, що ми готові, за Вашим бажанням, надати керівникам і фахівцям Мінекономрозвитку науково-методичну і практичну допомогу щодо розв'язання відзначених соціально-значущих проблем, а також провести для них відповідний навчальний семінар.

Додаток. Згадане на 195 арк. в 1 прим.

З повагою,
президент УАЯ

П.Я. Калита

Вих. № 87 від 13.07.15

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ (Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

Українська асоціація якості

*Щодо внесення змін до розпорядження
Кабінету Міністрів України*

вул. Микільсько-Слобідська, 6, м. Київ, 02002

Мінекономрозвитку опрацювало листи Української асоціації якості від 29.04.2015 № 84 та № 85, надіслане резолюцією Секретаріату Кабінету Міністрів України від 08.05.2015 № 7534/0/2-15 щодо проекту розпорядження Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 447" і повідомляє.

Концепцію державної політики у сфері управління якістю продукції (товарів, робіт, послуг) (далі – Концепція), затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 447, розроблено задля підтримки зусиль підприємств та організацій щодо задоволення потреб споживачів та поліпшенні якості й конкурентоспроможності продукції шляхом застосування та впровадження передових методів управління якістю.

З огляду на зміни у законодавстві, що відбулись, постійний розвиток у світі інших систем управління, крім систем управління якістю, прийняття низки нових міжнародних стандартів щодо систем управління (управління безпечністю харчових продуктів, ризиками, інформаційною безпекою, соціальною відповідальністю, інтегровані системи управління, системи енергетичного менеджменту) та необхідність підвищення експортоспроможності української продукції Концепція потребувала перегляду та удосконалення.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.05.2015 № 421 "Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 447" (далі – розпорядження) до Концепції внесено відповідні зміни, зокрема, змінено назву Концепції на "Концепція державної політики у сфері управління якістю продукції, процесів та послуг", виключено положення, які втратили актуальність, оновлено статистичні показники, положення щодо систем управління якістю та екологічного управління доповнено іншими системами управління.

Проект розпорядження було розроблено Мінекономрозвитку на виконання пункту 1 Плану заходів щодо розроблення, впровадження і функціонування систем управління якістю, екологічного управління та інших систем управління, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.06.2013 № 492-р, та з метою актуалізації державної політики у сфері управління якістю продукції, процесів та послуг.

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 3411-09/22683-07 від
13.07.2015 13:48:00

Проект розпорядження погоджено без зауважень з Мінприроди, Мінagroполітики, Мінінфраструктури, МОЗ, МОН, Мінрегіоном, Мінфіном, Мінпромполітики, Міноборони, Мінсоцполітики, Держспецзв'язку та Мін'юстом.

Актуалізація положень Концепції сприятиме посиленню пропагування застосування передових систем управління та поліпшенню розповсюдження вітчизняного і світового досвіду у цій сфері та широкому впровадженню сучасних систем управління якістю на добровільних засадах, що, зокрема, дозволить підприємствам та організаціям оптимізувати свою діяльність та з якнайменшими витратами отримати найкращі результати для ефективного забезпечення задоволеності споживачів та підвищення якості продукції.

Одночасно повідомляємо, що Мінекономрозвитку розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року" (далі – Стратегія). Реалізація Стратегії, яка охоплює усі складові системи технічного регулювання, у тому числі стандартизацію, оцінку відповідності, акредитацію, дозволить створити адаптовану до вимог ЄС і СОТ сучасну систему технічного регулювання.

Метою розроблення Стратегії є модернізація економіки України та забезпечення конкурентоспроможності української продукції шляхом поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС, подолання технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та ЄС та зміцнення її позицій на світових ринках через визнання української системи технічного регулювання України на європейському та міжнародному рівнях.

Основними напрямками реалізації Стратегії є:

адаптація українського базового та секторального законодавства у сфері технічного регулювання із законодавством ЄС;

забезпечення роботи інституцій у сфері технічного регулювання відповідно до європейської практики та зміцнення їх потенціалу;

прийняття європейських стандартів як національних стандартів України з одночасним скасуванням дії старих стандартів ГОСТ;

активізація участі суб'єктів системи технічного регулювання України у роботі відповідних європейських та міжнародних організацій.

Реалізація Стратегії дозволить створити адаптовану до вимог ЄС і СОТ сучасну систему технічного регулювання та сприятиме забезпеченню виконання зобов'язань України відповідно до Угоди про асоціацію, досягненню відповідності з технічними регламентами та системами стандартизації, метрології, акредитації, оцінки відповідності ЄС і забезпеченню дотримання принципів та практик, які приймаються актуальними Рішеннями і Регламентами ЄС.

Проект розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації" погоджено із заінтересованими органами, отримано висновок правової експертизи Мін'юсту, проведено необхідні узгоджувальні процедури з метою урегулювання розбіжностей та подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

**Заступник Міністра економічного
розвитку і торгівлі України**

М. Є. Нефьодов

Вих. № 88 від 23.07.15

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ
37508596

№ _____
На № _____ від _____

Українська асоціація якості

*Щодо резолюції 9-го Всеукраїнського
з'їзду якості*

вул. Микільсько-Слобідська, 6,
м. Київ, 02002

На виконання резолюції Секретаріату Кабінету Міністрів України від 05.06.2015 № 9377/0/2-15 до листа оргкомітету 9-го Всеукраїнського з'їзду якості від 26.05.2015 № 101 щодо резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості Мінекономрозвитку в межах завдань повідомляє.

Щодо соціально-економічного відродження держави

Першочерговим завданням економічних реформ, визначених в Стратегії сталого розвитку "Україна – 2020", є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на належні позиції у світі.

Однією з основних цілей Програми діяльності Кабінету Міністрів України задекларовано проведення дерегуляції та зменшення кількості точок дотику бізнесу та держави.

З метою створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, а також формування сприятливого підприємницького та інвестиційного середовища Урядом здійснено ряд заходів, зокрема:

скорочено кількість дозвільних документів (дозвіл, рішення, висновки, погодження) з 143 до 84 в Переліку, затвердженому Законом України № 3392 (Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру" № 1193 від 09.04.2014);

встановлено, що виключно за рішенням суду можуть бути призупинені виробництво (виготовлення) або реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання (Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження втручання у діяльність суб'єктів господарювання" № 1600 від 22.07.2014);

встановлено мораторій щодо здійснення перевірок суб'єктів господарювання (Закон України "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України" № 76 від 28.12.2014);

спрощено порядок відкриття бізнесу – використання печаток суб'єктами господарювання є добровільним (Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження втручання у діяльність суб'єктів господарювання" № 1206 від 15.04.2015).

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 3411-09/22943-07 від
14.07.2015 18:03:25

утворено Раду бізнес-омбудсмена, що сприятиме, зокрема, підвищенню рівня правового захисту суб'єктів господарювання (*постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 691 "Про утворення Ради бізнес-омбудсмена"*);

поліпшено умови для розвитку харчової промисловості та агробізнесу; спрощено порядок видачі дозволу на застосування праці іноземців, спрощено дозвільні процедури у надкористуванні (*постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2015 № 42 "Деякі питання дерегуляції господарської діяльності"*);

удосконалено систему ліцензування у сфері господарської діяльності (шляхом скорочення переліків видів діяльності, що підлягають ліцензуванню з 56 до 30; запровадження електронного ліцензування) (*Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" № 222-VIII від 02.03.2015, набирає чинності 28.06.2015*);

забезпечено зменшення надмірного адміністрування та створення більш сприятливих умов ведення бізнесу в Україні (шляхом скасування необхідності одержання 16 дозвільних документів, висновків, сертифікатів; скорочення строку реєстрації підприємств протягом не більше двох днів; підвищення захисту суб'єктів господарювання від надмірного втручання правоохоронних органів (вилучення серверів буде здійснюватися тільки за рішенням суду); відміни додаткових дозвільних процедур у сфері виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції і сировини; відміни обов'язкового додавання біоетанолу) (*Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)" № 191-VIII від 12.02.2015, набрав чинності 05.04.2015*);

затверджено План дій щодо дерегуляції господарської діяльності та спрощення регуляторної бази, спрямований на усунення надмірного адміністративного регулювання господарської діяльності, створення сприятливих умов для ведення бізнесу (в частині спрощення ведення бізнесу та дозвільних процедур регулювання господарської діяльності; удосконалення процедур технічного регулювання; удосконалення державного нагляду (контролю); удосконалення митних процедур та оподаткування; спрощення здійснення підприємницької діяльності в аграрній та харчовій галузях, будівництві, електроенергетиці, в нафтогазовій галузі, у сферах інформаційних технологій та телекомунікацій) (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 357-р "Про затвердження плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності"*);

підвищено рівень захисту прав інвесторів (шляхом запровадження похідного позову (право міноритарного акціонера подати позов в інтересах товариства про відшкодування збитків); встановлення обов'язку з оприлюднення інформації про правочин, щодо якого є заінтересованість; встановлення вимоги щодо залучення незалежного аудитора, з метою проведення оцінки правочину, щодо якого є заінтересованість, на відповідність його умов звичайним ринковим умовам) (*Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів" від 07.04.15 № 289*).

Результатами прийняття зазначеного пакету ініціатив є:

адаптація законодавства України, що регулює здійснення адміністративних процедур, до законодавства Європейського Союзу;

спрощення процедур відкриття бізнесу;

скорочення функцій та удосконалення процедур адміністративного регулювання економіки.

З метою створення сприятливих умов ведення бізнесу та подолання кризових явищ в економіці України триває робота з нормативно-правового забезпечення впровадження економічних реформ, а саме розроблено та опрацьовуються з заінтересованими сторонами:

законопроект "Про мораторій на перевірки у сфері господарської діяльності", прийняття якого дозволить обмежити до кінця 2016 року проведення перевірок підприємств, установ та організацій, фізичних осіб – підприємців органами державного нагляду (контролю) та знизити адміністративний тиск на бізнес, що в свою чергу поліпшить бізнес клімат в Україні;

законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері державного нагляду (контролю)", прийняття якого дозволить встановити необхідність розміщення на офіційних веб-сайтах контролюючих органів нормативно-правових актів, дотримання яких перевіряється під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), та створення Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), в яку буде вноситись інформація про всі проведені перевірки суб'єктів господарювання;

законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції", головною метою якого є удосконалення системи державного ринкового нагляду за безпечністю продукції, яка вводиться в обіг та розповсюджується на території України, шляхом: усунення дублювання функцій нагляду (контролю) за окремими видами продукції (розширення переліку видів продукції, щодо яких ринковий нагляд не проводиться), спрощення порядку проведення перевірок характеристик нехарчової продукції (встановлення Законом одного виду перевірок замість існуючих трьох), запровадження принципу прозорості та об'єктивності дій посадових осіб під час застосування штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері ринкового нагляду;

проект постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання проведення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", спрямований на реалізацію положень, передбачених змінами, внесеними до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", яким передбачається визначити порядок складання та затвердження плану комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) органами державного нагляду (контролю), порядок участі у заходах державного нагляду (контролю), що проводяться іншими центральними органами виконавчої влади, а також порядок внесення подань до органів державного нагляду (контролю) щодо усунення порушень;

проект Концепції створення інтегрованої бази даних контролюючих органів, метою якої є зменшення контакту таких органів із суб'єктами підприємницької діяльності, і яка забезпечуватиме автоматичне віднесення суб'єктів господарювання до групи залежно від ступеня ризику від провадження господарської діяльності, визначення періодичності проведення планових заходів кожним з органів державного нагляду (контролю), оприлюднення інформації про законодавчі вимоги до конкретних видів підприємницької діяльності.

Щодо перетворення Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції (товарів, робіт, послуг) на Концепцію державної політики у сфері якості продукції (товарів, робіт, послуг), з урахуванням вимог впливу на якість продукції систем стандартизації, технічного регулювання, ринкового нагляду, метрологічного забезпечення

Концепцію державної політики у сфері управління якістю продукції (товарів, робіт, послуг) (далі – Концепція) було затверджено у 2002 році задля підтримки зусиль підприємств та організацій щодо задоволення потреб споживачів та поліпшенні якості й конкурентоспроможності продукції шляхом застосування та впровадження передових методів управління якістю.

З огляду на зміни у законодавстві, що відбулись, постійний розвиток у світі інших систем управління, прийняття низки нових міжнародних стандартів щодо систем управління та необхідність підвищення експортоспроможності української продукції Концепція потребувала перегляду та удосконалення.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.05.2015 № 421-р "Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 447-р." (далі – розпорядження) до Концепції внесено зміни, зокрема, змінено назву Концепції на "Концепція державної політики у сфері управління якістю продукції, процесів та послуг", виключено положення, які втратили актуальність, оновлено статистичні показники, положення щодо систем управління якістю та екологічного управління доповнено іншими системами управління.

Проект розпорядження розроблено Мінекономрозвитку на виконання пункту 1 Плану заходів щодо розроблення, впровадження і функціонування систем управління якістю, екологічного управління та інших систем управління, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.06.2013 № 492-р, з метою актуалізації державної політики у сфері управління якістю продукції, процесів та послуг. Проект розпорядження погоджено без зауважень з Мінприроди, Мінагрополітики, Мінінфраструктури, МОЗ, МОН, Мінрегіоном, Мінфіном, Мінпромполітики, Міноборони, Мінсоцполітики, Держспецзв'язку та Мін'юстом.

Актуалізація положень Концепції сприятиме посиленню пропагування застосування передових систем управління та поліпшенню розповсюдження вітчизняного і світового досвіду у цій сфері та широкому впровадженню сучасних систем управління якістю на добровільних засадах, що, зокрема, дозволить підприємствам та організаціям оптимізувати свою діяльність та з якнайменшими витратами отримати найкращі результати для ефективного забезпечення задоволеності споживачів та підвищення якості продукції.

Крім того, з метою заохочення вітчизняних підприємців щодо впровадження сучасних систем управління задля випуску якісної, конкурентоспроможної продукції та послуг прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 584-р "Про внесення зміни до пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.10.2000 № 423" стосовно запровадження заохочувальних відзнак Прем'єр-міністра України, яким передбачено оголошення подяки працівникам або трудовим колективам підприємств, установ, організацій – учасників Всеукраїнського конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) – "100 кращих товарів України", які, зокрема, мають впроваджені систему управління якістю та/або екологічного управління та/або інші системи управління. Подання про оголошення подяки вноситься Мінекономрозвитку.

Мінекономрозвитку розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року" (далі – Стратегія). Реалізація Стратегії, яка охоплює усі складові системи технічного регулювання, зокрема стандартизацію, оцінку відповідності та акредитацію, дозволить створити адаптовану до вимог ЄС і СОТ сучасну систему технічного регулювання.

Метою розроблення Стратегії є модернізація економіки України та забезпечення конкурентоспроможності української продукції шляхом поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС, подолання технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та ЄС та зміцнення її позицій на світових ринках через визнання української системи технічного регулювання України на європейському та міжнародному рівнях.

Основними напрямками реалізації Стратегії є:

адаптація українського базового та секторального законодавства у сфері технічного регулювання із законодавством ЄС;

забезпечення роботи інституцій у сфері технічного регулювання відповідно до європейської практики та зміцнення їх потенціалу;

прийняття європейських стандартів як національних стандартів України з одночасним скасуванням дії старих стандартів ГОСТ;

активізація участі суб'єктів системи технічного регулювання України у роботі відповідних європейських та міжнародних організацій.

Реалізація Стратегії дозволить створити адаптовану до вимог ЄС і СОТ сучасну систему технічного регулювання та сприятиме забезпеченню виконання зобов'язань України відповідно до Угоди про асоціацію, досягненню відповідності з технічними регламентами та системами стандартизації, метрології, акредитації, оцінки відповідності ЄС і забезпеченню дотримання принципів та практик, які приймаються актуальними Рішеннями і Регламентами ЄС.

Проект розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації" погоджено із заінтересованими органами, отримано висновок правової експертизи Мін'юсту, проведено необхідні узгоджувальні процедури з метою урегулювання розбіжностей та подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

Щодо розподілу функцій в сфері систем управління

Положенням про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459, визначено, що Мінекономрозвитку відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, сприяє розробленню та впровадженню систем управління якістю в органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях.

Статтею 11 Закону України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію" визначено функції національного органу стандартизації, а також:

функції національного органу стандартизації виконує державне підприємство, що не підлягає приватизації, утворене центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації.

національний орган стандартизації виконує інші функції та повноваження згідно із законами та статутом;

статут національного органу стандартизації та зміни до нього затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 1163-р "Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації" визначено, що функції національного органу стандартизації виконує

державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" (далі – ДП "УкрНДНЦ").

Статутом ДП "УкрНДНЦ", затвердженим наказом Мінекономрозвитку від 30.12.2014 № 1491, визначено, що предметом діяльності підприємства є:

участь у визначенні пріоритетних напрямів розвитку сфери стандартизації, оцінки (підтвердженні) відповідності (сертифікації), систем управління та їх техніко-економічного аналізу і обґрунтування;

здійснення наукової, науково-технічної, науково-організаційної, видавничої діяльності у сфері стандартизації, оцінки (підтвердженні) відповідності (сертифікації), систем управління, а також досліджень та розробок у галузі природничих та технічних наук;

надання пропозицій Уповноваженому органу управління з удосконалення процедур стандартизації, оцінки (підтвердження) відповідності (сертифікації) та систем управління;

надання науково-методичної допомоги, інформаційно-консультаційних послуг у сфері стандартизації, оцінки (підтвердженні) відповідності (сертифікації) та систем управління;

надання послуг, виконання робіт у сфері стандартизації, оцінки (підтвердженні) відповідності (сертифікації), систем управління, також в інших сферах діяльності, що передбачені цим Статутом та не заборонені законодавством;

надання освітніх послуг у сфері стандартизації, оцінки (підтвердження) відповідності (сертифікації), метрології, систем управління, захисту прав споживачів та державного ринкового нагляду.

Щодо системи TRADOS

Україна є повноправним членом Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) та Міжнародної електротехнічної комісії (IEC) з 1993 року, з 2001 року є афілійованим (приєднаним) членом Європейського комітету стандартизації в галузі електротехніки (CENELEC), та з 2008 року – Європейського комітету стандартизації (CEN).

Відповідно до умов членства в ISO, IEC, CEN та CENELEC безкоштовно отримувати тексти міжнародних та європейських стандартів і проекти стандартів мають право розробники стандартів з метою розроблення та прийняття їх як національних.

На базі ДП "УкрНДНЦ" встановлено систему автоматизованого перекладу стандартів TRADOS, за допомогою якої можливе здійснення перекладів усіх міжнародних та європейських стандартів.

Технічні комітети стандартизації отримують безкоштовний доступ до системи автоматизованого перекладу стандартів TRADOS, з метою розроблення національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими стандартами.

Щодо видання стандартів

З метою сприяння доступності для користувачів національних стандартів, кодексів усталеної практики та розроблених національним органом стандартизації каталогів і розвитку національного органу стандартизації розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до пункту 3 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо захисту прав споживачів, стандартизації, метрології, сертифікації, підтвердження відповідності та управління якістю" (далі – проект постанови).

Проект постанови передбачає доповнення Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо захисту прав

споживачів, стандартизації, метрології, сертифікації, підтвердження відповідності та управління якістю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.09.2010 № 888, зокрема новим напрямом спрямування бюджетних коштів, отриманих від Європейського Союзу в рамках виконання Угоди про фінансування програми "Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом", зокрема на видання національних стандартів, кодексів ustalеної практики, змін до них та розроблених національним органом стандартизації каталогів.

Щодо забезпечення ефективного функціонування національного органу стандартизації

З метою приведення нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України у відповідність із Законом України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію" та започаткування роботи національного органу стандартизації:

прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 1163-р "Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації", яким визначено, що державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" (далі – ДП "УкрНДНЦ") виконує функції національного органу стандартизації;

прийнято наказ Мінекономрозвитку від 30.12.2014 № 1491 "Про затвердження нової редакції Статуту державного підприємства "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" з урахуванням виконання ДП "УкрНДНЦ" функцій національного органу стандартизації;

розроблено та прийнято накази Мінекономрозвитку:

від 02.02.2015 № 76 "Про затвердження Положення про керівну раду національного органу стандартизації" (zareestrovano y Min'yosti 18.02.2015 za № 186/26631);

від 09.02.2015 № 103 "Про затвердження Положення про комісію з апеляцій та Порядку розгляду нею апеляцій" (zareestrovano y Min'yosti 23.02.2015 za №№ 208/26653, 209/26654);

від 01.04.2015 № 324 "Про затвердження складу комісії з апеляцій";

від 13.05.2015 № 459 "Про затвердження складу керівної ради національного органу стандартизації".

Враховуючи, вищевикладене, нормативно-правові акти, необхідні для реалізації Закону, розробленні.

Щодо встановлення на законодавчому рівні механізмів фінансування розроблення національних стандартів

Законом України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію" визначено, що роботи із стандартизації фінансуються їх замовниками. Джерелами фінансування є: кошти Державного бюджету України; кошти, передбачені на виконання програм і проектів; власні та залучені кошти суб'єктів господарювання; інші не заборонені законодавством джерела фінансування (стаття 28);

Замовниками послуг з виконання робіт з національної стандартизації за рахунок коштів Державного бюджету України є центральні органи виконавчої влади, а єдиним надавачем таких послуг – національний орган стандартизації. Державна закупівля послуг з виконання робіт з національної стандартизації за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється відповідно до Закону України "Про здійснення державних закупівель" (стаття 29 Закону України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію").

Враховуючи вищевикладене механізм фінансування робіт з розроблення національних стандартів визначено на законодавчому рівні.

Щодо координації органів державної влади з питань гармонізації національної системи стандартизації до міжнародної та європейської в частині, що стосується планування та замовлення робіт з національної стандартизації

Центральні органи виконавчої влади, відповідно до Закону України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію", не визначені суб'єктами стандартизації.

Крім того, з метою приведення нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України у відповідність із Законом, зокрема прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 674 "Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України" (розроблена Мінекономрозвитку), якою визнано такою, що втратила чинність постанову Кабінету Міністрів України від 04.02.2009 № 77 "Про затвердження Порядку координації робіт із стандартизації, які виконуються центральними органами виконавчої влади за кошти державного бюджету".

Щодо приведення Методики визначення трудомісткості та вартості робіт із стандартизації у відповідність із європейською практикою

У зв'язку із прийняттям Закону України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію" Мінекономрозвитку проводить роботу з перегляду Методики визначення трудомісткості та вартості робіт із стандартизації, затвердженої наказом Держспоживстандарту від 19.10.2007 № 274, зареєстрованим у Мін'юсті 07.11.2007 за № 1251/14518.

Щодо Керівної ради національного органу стандартизації

На виконання статті 13 Закону України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію" Мінекономрозвитку розроблено наказ від 02.02.2015 № 76 "Про затвердження Положення про керівну раду національного органу стандартизації" (зареєстровано у Мін'юсті 18.02.2015 за № 186/26631).

Наказом Мінекономрозвитку від 13.05.2015 № 459 затверджено склад керівної ради національного органу стандартизації.

До вищезазначеного складу включено представників центральних органів виконавчої влади, державних органів, наукових установ, навчальних закладів, науково-технічних та інженерних товариств (спілок), громадських об'єднань суб'єктів господарювання (у тому числі суб'єктів малого і середнього підприємництва), організацій роботодавців та їх об'єднань, громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів) та інших громадських об'єднань та професійних спілок.

27.05.2015 проведено перше засідання керівної ради національного органу стандартизації за результатами якого:

обрано голову керівної ради та двох його заступників;

схвалено Програму робіт з національної стандартизації на 2015 рік.

Щодо активізації та координації діяльності технічних комітетів стандартизації

Статтею 11 Законом України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію" визначено, що до повноважень:

національного органу стандартизації належить, зокрема прийняття рішень щодо створення та припинення діяльності ТК, визначення сфери їх діяльності та координація діяльності ТК (стаття 11);

керівної ради, зокрема належить моніторинг та оцінка діяльності технічних комітетів стандартизації (стаття 13).

Враховуючи зазначене координацію діяльності ТК здійснює національний орган стандартизації, а керівна рада національного органу стандартизації – моніторинг.

Щодо проведення широкомасштабної просвітницької кампанії

З метою доведення до усіх заінтересованих сторін інформації щодо найбільш важливих змін та новацій у зв'язку з прийняттям законів України "Про стандартизацію", "Про метрологію та метрологічну діяльність", "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" розроблено План-графік інформаційно-просвітницької кампанії щодо змін у законодавстві в сфері стандартизації та метрології й напрямів розвитку системи технічного регулювання у 2015 році (далі – План-графік), який 19.12.2014 схвалено на засіданні науково-технічної ради.

Слід зазначити, що крім регіональних семінарів, які у 2014–2015 роках проводяться з метою доведення до бізнесових кіл актуальних питань усунення технічних бар'єрів у торгівлі для просування української продукції на ринок ЄС, План-графік включає інші заходи для різних цільових груп, а саме проведення днів відкритих дверей, наукових конференцій, публікування інформації у ЗМІ та мережі Internet, видання брошур, налагодження зв'язків з освітніми закладами, які здійснюють підготовку та підвищення кваліфікації фахівців в сфері стандартизації, тощо.

Щодо внесення зміни до Закону України "Про здійснення державних закупівель" щодо непоширення дії цього Закону на роботи зі стандартизації та метрології

Законом України від 05.06.2014 № 1315-VII "Про стандартизацію" визначено, що державна закупівля послуг з виконання робіт з національної стандартизації за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється відповідно до Закону України "Про здійснення державних закупівель" (стаття 29).

Закон України "Про здійснення державних закупівель" розроблено з урахуванням відповідного законодавства Європейського Союзу, якими не передбачено виключення щодо робіт у сфері стандартизації.

З огляду на вищевикладене, внесення змін до законодавчих актів щодо непоширення сфери дії Закону України "Про здійснення державних закупівель" на випадки, якщо предметом закупівлі для забезпечення потреб держави є послуги з виконання робіт з національної стандартизації, не є можливим.

Щодо вжиття заходів для забезпечення виконання умов для підписання Угоди АСАА

З метою виконання умов для підписання Угоди АСАА вживаються заходи щодо адаптації "вертикального (секторального) законодавства", визначеного частиною другою Додатку III до Угоди про асоціацію. Із 27 секторів, визначених у цьому Додатку, на основі відповідних актів законодавства ЄС вже прийнято 24 технічні регламенти, з яких 21 є обов'язковими до застосування. Залишилось розробити ще 3 технічні регламенти у відповідних секторах (щодо вибухових речовин цивільного призначення, пакування та відходів пакування, високошвидкісних залізниць)

У 2014 році прийнято 2313 національних нормативних документів, з яких 1998 НД гармонізовано з міжнародними та європейськими стандартами (з них методом підтвердження (мовою оригіналу) прийнято 1588).

На 31.12.2014 прийнято 1200 національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими, що становить 95 % європейських стандартів у пріоритетних для АСАА секторах промислової продукції: низьковольтне обладнання, електромагнітна сумісність, машини і устаткування, прості посудини високого тиску.

У 2015 році Мінекономрозвитку фінансує роботи з розроблення 727 проектів національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейським, методом перекладу (українською мовою) під директиви Європейського Союзу.

Також передбачається прийняття 1000 національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейським, методом підтвердження (мовою оригіналу), з подальшим плануванням їх прийняття методом перекладу (українською мовою).

Виконання цього заходу забезпечить виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, у частині забезпечення прийняття в Україні національних стандартів, гармонізованих з європейськими, застосування яких є доказовою базою відповідності продукції вимогам технічних регламентів у пріоритетних секторах, включених до Додатку III цієї Угоди.

На 01.07.2015 року призначено на виконання робіт з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів безпеки низьковольтного електричного обладнання, з електромагнітної сумісності обладнання, машин, простих посудин високого тиску 79 органів з оцінки відповідності, акредитованих Національним агентством з акредитації України, з яких в цілях Угоди АСАА визначено 12 органів з оцінки відповідності, в тому числі, 4 недержавної форми власності.

Щодо забезпечення для установ, що проводять роботи з оцінки відповідності або здійснюють контролюючі функції, доступ в режимі єдиного часу до баз даних зареєстрованих результатів робіт з оцінки відповідності та паспортів випробувальних лабораторій

Статтею 42 Закону України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" визначено, що призначені органи зобов'язані надавати іншим призначеним органам з оцінки відповідності відповідну інформацію з питань, які стосуються негативних результатів оцінки відповідності, а на запит – також позитивних результатів оцінки відповідності.

Статтею 23 Закону України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції" визначено, що органи ринкового нагляду мають право звертатися до органів з оцінки відповідності із запитом щодо надання інформації про процедури оцінки відповідності, застосовані до відповідної продукції, видані і скасовані сертифікати відповідності (свідцтв про визнання відповідності) та відмови у видачі сертифікатів відповідності (свідцтв про визнання відповідності) щодо відповідної продукції, які надають відповідь на такі запити в день їх надходження.

Для забезпечення доступу до вказаної інформації в режимі реального часу кожному органу з оцінки відповідності необхідно буде вести відповідну електронну базу даних, захищену від несанкціонованого доступу до неї, на створення та забезпечення функціонування якої необхідні кошти.

Крім того, Інформація, яка зазначається у документах, виданих органом з оцінки відповідності, та органом з акредитації, може містити комерційні та конфіденційні відомості, які розголошувати без згоди суб'єкта, який є власником таких відомостей, забороняється відповідним національним законодавством.

Питання доступу органів з оцінки відповідності та органів державного ринкового нагляду до результатів оцінки відповідності вже врегульовано законодавством.

Також запропонований захід суперечить європейській практиці, де відсутні обов'язки нотифікованих органів забезпечувати доступ інших нотифікованих органів та контролюючих органів до виданих ним документів в режимі реального часу.

Щодо забезпечення гармонізації законодавства України з вимогами ЄС, зокрема щодо Регламенту ЄС № 768/2008/ЄС, та прозорість проведення робіт з призначення органів з оцінки відповідності, внести зміни до Закону України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" (зокрема до статті 33), якими передбачити обов'язковість акредитації органів з оцінки відповідності при їх призначенні; можливість виконання робіт з оцінки відповідності у законодавчо регульованій сфері лише органом, призначеним центральним органом виконавчої влади, відповідальним за технічне регулювання у відповідній сфері;

Щодо внесення зміни до Закону України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" (2015) щодо передачі повноважень з призначення органів з оцінки відповідності на здійснення ними діяльності з оцінювання відповідності згідно з технічними регламентами від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання, центральним органам виконавчої влади, на які покладено функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності

Регламент ЄС № 768/2008/ЄС не передбачає обов'язкової акредитації для претендентів у нотифіковані органи. Водночас ним визначено, що наявність акредитації є найкращим способом доведення відповідності такого органу вимогам щодо технічної компетентності та незалежності. Тому в окремих країнах ЄС для нотифікації таких органів необхідною умовою є наявність у нього акредитації.

В Україні, яка лише на початку шляху у побудові національної системи технічного регулювання на основі європейської моделі, наявність у претендента на призначення органом з оцінки відповідності акредитації є актуальним питанням.

Також повноваження щодо призначення органів з оцінки відповідності мають бути у одного органу влади, а не у декількох для забезпечення балансу інтересів та виключення можливої залежності претендентів на призначення від профільного органу.

Крім того, відповідно до Закону України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" інформація про призначені органи з оцінки відповідності має міститись у відповідній базі даних, яку веде та постійно актуалізує Мінекономрозвитку. При цьому, Мінекономрозвитку відповідальне за координацію інших органів у питаннях технічного регулювання.

Враховуючи вищевикладене, центральним органом виконавчої влади, який призначає органи з оцінки відповідності, має бути Мінекономрозвитку.

Щодо встановлення, з урахуванням громадської думки, переліку показників (індикаторів), що відображають загальнолюдські цінності, для оцінювання рівня безпеки продукції (послуг) і середовища життєдіяльності людини в країні (регіоні, галузі) моніторингу та планування заходів щодо їх покращення

Виконання цього завдання потребує наукових та інноваційних підходів, а потужний науковий потенціал є саме у представників громадськості, які системно та предметно займаються вивченням загальнолюдських цінностей та чинників, які впливають на рівень безпеки продукції (послуг) і середовища життєдіяльності людини, з урахуванням специфіки регіонів та галузей економіки.

При цьому органи влади при наданні належного обґрунтування визначених показників (індикаторів) мають враховувати їх у своїй роботі.

Відповідальним за встановлення таких індикаторів, моніторингу та планування заходів щодо їх покращення має бути громадськість.

Щодо розроблення нормативно-правових актів щодо впровадження обов'язкового страхування ризиків виробників продукції, пов'язаних із здоров'ям і безпекою життя людини та негативним впливом на довкілля

Питання розроблення нормативно-правових актів щодо впровадження обов'язкового страхування ризиків виробників продукції, пов'язаних із здоров'ям і безпекою життя людини та негативним впливом на довкілля потребує додаткового вивчення, зокрема досвіду європейських країн, виходячи із зобов'язань України згідно з Угодою про асоціацію.

Щодо поліпшення ситуації у сфері акредитації

У листопаді 2011 року Генеральною асамблеєю Європейської кооперації з акредитації (далі – ЕА) прийнято рішення щодо прийняття Національного агентства з акредитації України (далі – НААУ) як асоційованого члена та підписано відповідну угоду.

З метою приведення національної системи акредитації у відповідність до положень Регламенту 765/2008 у грудні 2011 року внесено зміни до Закону України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності".

З метою розширення визнання НААУ на європейському рівні за результатами проведеного у 2011 році оцінювання з боку ЕА та здійснених відповідних коригувальних дій з керівництвом НААУ, 24.05.2012 ЕА підтверджено визнання НААУ для сфери "Акредитація органів з сертифікації персоналу" та підписано Угоду між НААУ і ЕА щодо розширення визнання національної системи акредитації для нових сфер "Акредитація калібрувальних лабораторій", "Акредитація випробувальних лабораторій", "Акредитація органів з сертифікації систем менеджменту".

У 2013 році розпочались роботи з підготовки НААУ до приєднання до Угоди Міжнародної асоціації з акредитації лабораторій (ILAC) про взаємне визнання (MRA) та набуття асоційованого членства в ILAC.

У липні 2014 НААУ було надіслано заявку на отримання статусу асоційованого члена до Секретаріату ILAC.

У вересні 2014 року НААУ отримало статус асоційованого члена Міжнародної асоціації з акредитації лабораторій (ILAC), а також статус підписанта угоди ILAC MRA у сферах калібрування та випробування відповідно до міжнародного стандарту ISO/IEC 17025 "Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій".

У грудні 2014 НААУ стало підписантом угоди ILAC MRA у сфері інспектування відповідно до міжнародного стандарту ISO/IEC 17020 "Загальні критерії щодо діяльності органів різного типу, що здійснюють інспектування".

Відповідні зміни щодо статусу членства НААУ в ILAC внесено до бази даних членів на офіційному сайті цієї організації.

За результатами здійсненого у травні 2014 року представниками ЕА першого етапу оцінювання національної системи акредитації України відповідно до правил документу ЕА-2/02 – Політика та процедури ЕА для Багатосторонньої Угоди ЕА за напрямками «Акредитації органів з сертифікації продукції» та «Акредитації органів з інспектування» на засіданні Ради Багатосторонньої угоди ЕА у жовтні 2014 року у Брюсселі прийнято рішення щодо визнання НААУ за напрямом дії міжнародного стандарту ISO/IEC 17020 – акредитація органів з інспектування без жодних додаткових умов. Відповідна Угода підписана в рамках Генеральної асамблеї ЕА, що відбулась у листопаді 2014 року у м. Гаага (Нідерланди).

Також у грудні 2014 НААУ подано заявку на приєднання до Багатосторонньої угоди про визнання Міжнародного форуму з акредитації (IAF MRA) для сфери дії міжнародного стандарту ISO/IEC 17021 "Оцінювання відповідності. Вимоги до органів, які проводять аудит і сертифікацію систем управління. Наразі заявка знаходиться на етапі розгляду Секретаріатом IAF.

Для взаємного визнання результатів акредитованих органів з оцінки відповідності НААУ у вересні 2014 року підписано Меморандум про взаєморозуміння з Польським центром акредитації (PCA) та Угоду про співробітництво у сфері акредитації з національним центром акредитації Грузії (GAC). Меморандум про взаєморозуміння з національним органом з акредитації Норвегії (NA), було підписано 18.11.2014 під час візиту Прем'єр-міністра Королівства Норвегії до України.

У період 25–29.05.2015 НААУ успішно пройшло оцінювання з боку ЕА з метою підтвердження визнання за напрямками акредитації:

- органів з сертифікації систем менеджменту (стандарт ISO/IEC 17021:2011 "Вимоги до органів, що здійснюють аудит і сертифікацію систем менеджменту");
- калібрувальних та випробувальних лабораторій (стандарт ISO/IEC 17025:2006 "Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій"),
- та отримання визнання за напрямом дії стандартів EN 45011 та ISO/IEC 17065 "Оцінювання відповідності. Вимоги до органів, що сертифікують продукцію, процеси та послуги".

На сьогодні Законом України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" внесено зміни до Закону України "Про акредитації органів з оцінки відповідності", згідно з якими його доповнено положеннями щодо забезпечення відповідності вимогам до національного органу України з акредитації.

Зокрема, ці положення передбачають, що моніторинг відповідності вимогам до національного органу України з акредитації здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

З метою реалізації цього положення, Мінекономрозвитку розроблено проект постанови Уряду "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу відповідності вимогам до національного органу України з акредитації", який наразі проходить процедуру погодження із заінтересованими органами виконавчої влади.

Щодо забезпечення створення системи RAPEX

на виконання Законів України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції" та "Про загальну безпеку нехарчової продукції" та відповідно до Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію та плану імплементації актів законодавства ЄС за рахунок коштів, виділених в рамках виконання Угоди про фінансування програми "Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом", створено Інформаційні системи ринкового нагляду, а саме національну інформаційну систему ринкового нагляду та систему оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик (аналог європейської системи RAPEX).

Національна інформаційна система ринкового нагляду забезпечує автоматизований електронний обмін інформацією між органами ринкового нагляду та митними органами:

- про продукцію, митне оформлення якої призупинене;
- про продукцію, яка не відповідає встановленим вимогам або становить серйозний ризик для людей, що дозволить вчасно вжити заходи для попередження потрапляння небезпечної продукції на споживчий ринок України.

Система оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик, забезпечує доступ громадськості, через мережу Інтернет, до інформації:

про небезпечну для споживачів продукцію та осіб, які є її виробниками, імпортерами та розповсюджувачами;

про заходи, вжиті органами ринкового нагляду та суб'єктами господарювання для запобігання ризикам, які становить ця продукція;

характер і тривалість таких заходів.

Протягом другого півріччя 2014 року та у I кварталі 2015 року проведено попередні випробування функціонування Інформаційних систем ринкового нагляду.

У I кварталі 2015 року Мінекономрозвитку вжито заходів з розроблення комплексної системи захисту інформації Інформаційних систем ринкового нагляду та одержано атестат відповідності комплексної системи захисту інформації вимогам нормативних документів з технічного захисту інформації.

Таким чином, Інформаційні системи ринкового нагляду впроваджуються як базова реалізація Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію в частині усунення технічних бар'єрів у торгівлі та функціонують у тестовому режимі.

Подальша робота з цього питання залежить від утворення органів державного ринкового нагляду з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади".

Щодо поліпшення ситуації у сфері споживання енергії та захисту довкілля, зокрема затвердження Концепції та Стратегії розвитку більш чистого виробництва

Інформація Міненергівугілля, з питань поліпшення ситуації у сфері споживання енергії та захисту довкілля, зокрема затвердження Концепції та Стратегії розвитку більш чистого виробництва, додається.

Додаток: на 1 арк.

**Директор департаменту технічного
регулювання Міністерства
економічного розвитку
і торгівлі України**

Л. М. Віткін

№ 170 від 09.12.2014р.

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
п. Абромавичус А.**

Шановний пане Айварас!

Висловлюючи Вам свою повагу, доводжу до Вашого відома, що 5 грудня п.р. відбулась подія, яка має суттєве значення для конкурентоспроможності підприємств і економіки України. Президент Європейської Ради пан Херман Ван Ромпей в присутності лідерів рухів за якість практично усіх європейських країн вручив нагороди за досягнення у сфері ділової досконалості і якості двом українським компаніям: ВАТ «Запоріжсталь» (генеральний директор Ростислав Шурма) та ПАТ «Одескабель» (генеральний директор Дмитро Іоргачев).

Відзначення підприємств відбулося під час церемонії нагородження призерів 10-го ювілейного Турніру з якості країн Центральної і Східної Європи (ЦСЄ) в межах 123-го засідання Генеральної асамблеї Європейської організації якості (ЕОQ) у місті Льовен (Бельгія). До участі у ювілейному Турнірі ЦСЄ обидва підприємства вже мали статус володаря Української національної нагороди з якості. Крім того «Одескабель» був лауреатом Конкурсу з якості країн СНД, а «Запоріжсталь» - володарем Сертифікату EFQM (Європейський фонд менеджменту якості) «Визнана досконалість у Європі - 5 зірок».

Пан Ван Ромпей відзначив, що ця перемога свідчить про високий рівень досконалості компаній та їх соціально відповідальне відношення до зацікавлених сторін. Він також зазначив, що компанії-переможці Турніру мають стати зразками для наслідування в регіоні ЦСЄ.

Турнір засновано у 2005 році відповідно до Резолюції 5-ї Міжнародної конференції країн ЦСЄ, що була присвячена національним програмам і нагородам у сфері якості. Турнір підтримано з боку ЕОQ і EFQM. 8 компаній-переможців Турніру вже стали призерами найпрестижнішої на континенті Нагороди за досконалість EFQM («законодавця мод» з ділової досконалості).

Турнір з якості країн ЦСЄ базується на концепціях та моделі досконалості EFQM, на засадах якої визначаються найкращі компанії Європи. Ця модель є найсучаснішим інструментом, що сприяє компаніям у цілеспрямованому вдосконаленні. Модель EFQM використовують понад 30 тис. компаній у світі. Участь у Турнірі беруть кращі компанії країн ЦСЄ, які, як правило, вже мають статус призерів національних, а також міжнародних нагород з якості.

Для нашої країни ця подія має особливе значення у зв'язку з тим, що Україна обрала європейський шлях розвитку і, відповідно, має забезпечити конкурентоспроможність своїх компаній на ринках ЄС, бо тільки сильна Україна спроможна захистити незалежність і цілісність.

Прошу Вас, шановний пане Айварас, розглянути питання щодо розповсюдження досвіду «Одескабель» і «Запоріжсталь» з метою підвищення досконалості і конкурентоспроможності підприємств і економіки України. З свого боку Українська асоціація якості пропонує своє сприяння.

З повагою,
президент УАЯ

П. Калита

№ 171 від 10.12.2014р.

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
п. Абромавичус А.**

Щодо забезпечення
конкурентоспроможності
української економіки

Шановний пане Айварас!

Висловлюючи Вам свою повагу, хочу привернути Вашу увагу до питань, які, на мій погляд, є ключовими для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної економіки та України в цілому.

Під час урядових засідань та публічних дискусій, що стосуються підвищення конкурентоспроможності економіки України, активно обговорюються питання щодо боротьби з корупцією, дерегуляції, вдосконалення системи технічного регулювання та гармонізації стандартів з європейськими нормами. Це, безумовно, необхідно. Але цього не достатньо для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних організацій і національної економіки України в глобальному світі, зокрема в країнах ЄС.

Є ще одна надзвичайно важлива умова. Це рівень ділової досконалості організацій (підприємств, установ), що у великій мірі визначається досконалістю систем менеджменту, які вони застосовують. В цьому плані Україна суттєво відстає від розвинених країн. І, перш за все, вона відстає на рівні ділової культури. Ми неодноразово звертались з цих питань до керівництва Мінекономрозвитку, але адекватної реакції так і не дочекались.

Українська асоціація якості вже 25 років переймається питаннями якості і ділової досконалості. Вона має фахівців європейського рівня, повноваження від провідних європейських структур, цілу низку успішних проектів, зокрема у зарубіжних країнах (Азербайджан, Білорусь, Грузія, Казахстан, Литва, Росія тощо). Тобто є підґрунтя для розгортання в країні масового руху за ділову досконалість і якість. Але, на жаль, ще не досягнуто розуміння у владних структурах, без сприяння яких розгорнути рух у масштабах країни нереально.

Прошу Вас розглянути питання, що підняті в цьому листі, та дати відповідні доручення Вашим фахівцям. З свого боку ми готові надати додаткову інформацію та взяти участь у розв'язанні існуючих проблем.

За Вашої згоди, шановний пане Айварас, готовий взяти на себе функцію Вашого радника на громадських засадах з питань якості, ділової досконалості і конкурентоспроможності.

Додаток. 1. Матеріали щодо піднятої теми на 20 арк.
2. Резюме П. Калита на 1 арк.

З повагою,
президент УАЯ

П. Калита

№ 189 від 29.12.2014р.

Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
п. Абромавичус А.

Щодо забезпечення
конкурентоспроможності
української економіки

Шановний пане Айварас!

Висловлюючи Вам свою повагу, хочу привернути Вашу увагу до питань, які, на мій погляд, є ключовими для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної економіки та України в цілому.

Під час урядових засідань та публічних дискусій, що стосуються підвищення конкурентоспроможності економіки України, активно обговорюються питання щодо боротьби з корупцією, дерегуляції, вдосконалення системи технічного регулювання та гармонізації стандартів з європейськими нормами. Це, безумовно, необхідно. Але цього недостатньо для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних організацій і національної економіки України в глобальному світі, зокрема в країнах ЄС.

Є ще одна надзвичайно важлива умова. Це рівень ділової досконалості організацій (підприємств, установ), що у великій мірі визначається досконалістю систем менеджменту, які вони застосовують. В цьому плані Україна суттєво відстає від розвинених країн. І, перш за все, вона відстає на рівні ділової культури. Ми неодноразово звертались з цих питань до керівництва Мінекономрозвитку, але адекватної реакції до цього часу так і не дочекались.

Українська асоціація якості вже 25 років переймається питаннями якості і ділової досконалості. Вона має фахівців європейського рівня, повноваження від провідних європейських структур, цілу низку успішних проектів, зокрема у зарубіжних країнах (Азербайджан, Білорусь, Грузія, Казахстан, Литва, Росія тощо). Тобто є підґрунтя для розгортання в країні масового руху за ділову досконалість і якість. Але, на жаль, ще не досягнуто розуміння у владних структурах, без сприяння яких розгорнути рух у масштабах країни нереально.

Прошу Вас розглянути питання щодо **формування державної політики зі сприяння підприємствам** (організаціям, установам) **в удосконаленні** та дати відповідні доручення Вашим фахівцям. З свого боку ми готові надати додаткову інформацію та взяти участь у розв'язанні існуючих проблем.

За Вашої згоди, шановний пане Айварас, готовий взяти на себе функцію **Вашого радника** на громадських засадах **з питань якості, ділової досконалості і конкурентоспроможності**.

Додаток. 1. Матеріали щодо піднятої теми на 23 арк.
2. Резюме П. Калита на 1 арк.

З повагою,
президент УАЯ

П. Калита

№ 2 від 12.01.2015

На № 3413-07/44534-07 від 26.12.2014

**Міністерство
економічного розвитку
і торгівлі України**

*Щодо Резолюції 23-го
Міжнародного форуму
«Дні якості в Києві 2014»*

В Українській асоціації якості (УАЯ) з задоволенням дізналися, що Мінекономрозвитку підтримало пропозиції, зазначені в Резолюції та запропонувало продовжити роботу щодо підготовки нової редакції Концепції з якості.

1. Щодо перегляду Концепції з якості. Про те, що Мінекономрозвитку підтримало пропозицію УАЯ відносно перегляду Концепції ми дізналися ще з попереднього листа від 28.08.2014 № 3413-07/29749-07. УАЯ в черговий раз направила свої конкретні пропозиції щодо створення спільної робочої групи та розробки Концепції державної політики в сфері якості продукції (лист від 11.09.2014 р. № 109). Прошло вже понад три місяці, але, на жаль, за цей час нічого не змінилося, не було жодної реакції. Незважаючи на те, що це негативно впливає на розвиток України, ставить під загрозу українську промисловість і економіку на європейському шляху.

2. Щодо інших пропозицій, зазначених в Резолюції. Схваленою Мінекономрозвитку Резолюцією передбачені також: розробка Концепції державної політики в сфері ділової досконалості організацій; перерозподіл функцій і відповідальності в сфері ділової досконалості на засадах системного менеджменту, зокрема в частині сприяння розвитку руху за ділову досконалість в країні; вдосконалення органів виконавчої влади на засадах сучасних європейських підходів та практик; навчання вищого керівництва країни з питань ділової досконалості, тощо.

В разі, якщо розв'язанням цих проблем, які є дуже важливими для розвитку економіки України, що орієнтована на ЄС, в Мінекономрозвитку буде займатися саме Департамент технічного регулювання та метрології, просив би протягом двох тижнів провести відповідну нараду за участю УАЯ та Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України. Нараду пропонуємо провести в узгоджений час на базі Ділового центру Клубу лідерів якості України за адресою: м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, буд. 6 (поруч з Міжнародним виставковим центром, станція метро «Лівобережна»).

Додаток. Згадане на 2 арк.

Президент УАЯ

П.Я. Калита

Вихід. № 35 від 20.02.2015р.

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
п. Абромавичус А.
(ОСОБИСТО)**

Щодо забезпечення
конкурентоспроможності
української економіки

Шановний пане Міністре!

Висловлюючи Вам свою повагу, хочу нагадати, що листом від 29.12.2014 р. № 189 я привертав Вашу увагу до проблем конкурентоспроможності української економіки та необхідності формування і реалізації державної політики зі сприяння підприємствам (організаціям, установам) в діловому удосконаленні на засадах сучасних європейських підходів і хороших практик. Також я проінформував Вас про готовність до співпраці з боку Української асоціації якості (УАЯ) та мене особисто. Однак, незважаючи на те, що вже минуло близько двох місяців, від міністерства відповіді не надійшло.

Шановний пане Міністре, ще раз прошу Вас звернути увагу на проблеми, висвітлені в листі від 29.12.2014 р. № 189, та призначити мені зустріч для їх обговорення. Або повідомити, що міністерство не вважає ці проблеми актуальними і що йому не потрібна запропонована співпраця.

Дозвольте також привернути Вашу увагу, що відзначені проблеми стосуються не регулювання, а розвитку економіки. А відтак, мають відношення до департаментів, які відповідають за розвиток економіки, а не за технічне регулювання.

Одночасно направляю Вам до відома інформацію про «круглий стіл», який відбудеться 11 березня п.р. на тему «Як прискорити забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємств і економіки України».

Додаток. Згадане на 2 арк.

З повагою,
президент УАЯ

П. Калита

№ 79 від 20.04.2015р.

На № 2601-07/11329 від 07.04.2015 р

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
Абромавичусу А.**

Щодо громадської експертизи
діяльності Мінекономрозвитку

Шановний пане Абромавичусу!

Українська асоціація якості (УАЯ) висловлює Вам подяку за матеріали, що надані для проведення громадської експертизи діяльності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо розвитку конкурентоспроможної економіки нашої держави.

Одночасно дозвольте Вам повідомити, що фахівцями УАЯ здійснено попередній аналіз отриманих матеріалів і зроблено наступні основні висновки.

Відносно тієї інформації, що була запитана для проведення громадської експертизи, Мінекономрозвитку надало інформацію явно в недостатньому обсязі.

З одного боку це може бути свідченням того, що Мінекономрозвитку недостатньо володіє інформацією про те, що відбувається в Україні і Європі з питань якості і ділової досконалості (незважаючи на те, що така інформація неодноразово в Міністерство направлялась).

З іншого боку це може свідчити, що в Україні діяльність з надзвичайно актуальних питань якості і досконалості ведеться в недостатньому обсязі і на рівні, який не відповідає нагальним потребам.

В разі наявності в Мінекономрозвитку додаткової інформації, просимо нам її надати для врахування в процесі здійснення громадської експертизи.

Остаточні висновки і рекомендації з цих питань будуть Вам направлені за підсумками проведення громадської експертизи отриманих матеріалів.

Додаток. Результати попереднього аналізу інформації, яка надійшла від Мінекономрозвитку України листом від 07.04.2015 р. № 2601-07/11329 на 5 арк.

З повагою,

**президент
Української асоціації якості**

П. Калита

№ 84 від 29.04.2015р.

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
п. Абромавичусу А.**

Шановний пане Міністре!

27 квітня 2015 року в Українську асоціацію якості (УАЯ) від Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України надійшов проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 447». Згідно цього розпорядження має бути продовжена дія попереднього хибного державного рішення, яким, на наш погляд, вже нанесено шкоду українській економіці.

Проблема щодо державної політики у сфері управління якістю продукції в професійних експертних колах розглядалася вже неодноразово, зокрема під час 8-го Всеукраїнського з'їзду якості (Київ, 23 травня 2013 р.); загальні висновки відображені у Резолюції 8-го з'їзду. Висновки та пропозиції з цього питання також неодноразово направлялися до Міністерства економічного розвитку і торгівлі.

Як Вам відомо, 22 травня 2015 р. в Києві відбудеться 9-й Всеукраїнський з'їзд якості, який за традицією проводиться раз на два роки під гаслом «Якість як національна ідея України». Одна із ключових проблем, що будуть розглянуті на з'їзді, це формування державних політик у сферах якості продукції (процесів, послуг) та ділової досконалості організацій (підприємств, установ).

Крім того УАЯ у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 976 «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади» в теперішній час здійснює громадську експертизу діяльності Мінекономрозвитку щодо забезпечення розвитку конкурентоспроможної економіки України, де також суттєву увагу буде приділено питанням державних політик у сферах якості продукції та ділової досконалості організацій.

Прошу Вас відкласти подальший розгляд згаданого проекту розпорядження КМУ до отримання висновків громадської експертизи та прийняття Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості.

Особливої актуальності професійне формування державних політик у сферах якості та досконалості набуває в теперішній час, коли в Україні проголошені реформи, що мають наблизити нашу країну до рівня розвинених європейських країн.

З повагою,

**президент УАЯ, президент Клубу лідерів якості
Центральної і Східної Європи, член Генасамблеї
Європейської організації якості**

П.Я. Калита

№ 86 від 30.04.2015р.

**Заступнику Міністра
економічного розвитку
і торгівлі України
Нефьодову М. Є.**

Шановний Максиме Євгеновичу!

У відповідності до нашої домовленості направляю Вам для попереднього ознайомлення деякі матеріали, що стосуються Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції:

1. Експертний висновок щодо матеріалів з розробки державної програми управління якістю (редакція від 15.08.2012 р.)
2. Експертний висновок до проекту розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів щодо реалізації державної політики в частині розробки, впровадження та функціонування систем управління якістю, екологічного управління та інших систем управління» (редакція від 19.06.2013р.)
3. Рішення учасників наради-семінару представників органів виконавчої влади України (від 13.11.2013 р.)
4. Листи до рішення учасників наради-семінару:
 - Першого заступника Міністра економічного розвитку і торгівлі (від 17.12.2013р. № 3413-01/44541-04)
 - Першого заступника Міністра Кабінету Міністрів України (від 27.12.2013р. № 16483/0/2-13)
5. Резолюцію круглого столу (від 11.03.2015 р.)
7. Статтю «Щоб розквітли України і слава, і воля»
8. Статтю «3D – Модель системи менеджменту успішної організації».

Сподіваюсь, що надані матеріали будуть для Вас цікавими і корисними (як для керівника Мінекономрозвитку), а також, що Ви приймете адекватне рішення, яке сприятиме розгортанню в Україні руху за ділову досконалість і якість та розвитку конкурентоспроможної національної економіки.

Готовий до зустрічі і конструктивної співпраці.

З повагою,

президент Української асоціації якості

 Петро Калита

ОРГКОМІТЕТ 9-ГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО З'ЇЗДУ ЯКОСТІ

№ 118 від 02.06.2015 р.

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
А. Абромавичусу**

Про підсумки
9-го Всеукраїнського з'їзду якості

Шановний пане Абромавичус!

22 травня ц.р. в Києві відбувся 9-й Всеукраїнський з'їзд якості під гаслом «Якість як національна ідея України».

Учасники з'їзду прийняли Резолюцію і Звернення до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України (додаються).

Зважаючи на особливу актуальність питань щодо підвищення ділової досконалості підприємств, організацій і установ та поліпшення якості продукції і послуг, прошу Вас доручити відповідним службам Міністерства врахувати рекомендації Резолюції з'їзду для актуалізації політики розвитку галузі та під час підготовки нормативних документів.

За Вашим бажанням, Українська асоціація якості (УАЯ) готова надати Міністерству необхідні роз'яснення, а також методичну допомогу з реалізації рекомендацій Резолюції, зокрема щодо вдосконалення системи менеджменту в самому апараті Міністерства.

Одночасно, шановний пане Абромавичус, прошу Вашого сприяння щодо розміщення Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості на сайті Міністерства.

Додаток. Згадане на 9 стор.

З повагою,

**співголова Оргкомітету з'їзду,
президент УАЯ**

П.Я. Калита

Секретаріат Всеукраїнського з'їзду якості:

02002, м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, 6-д
тел./факс: 459-78-16, e-mail: quality@quality.kiev.ua
Зенцева А.А., секретар Оргкомітету

№ 147 від 10.07.2015р.
(По електронній пошті)

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
Абромавичусу А.
(ОСОБИСТО)**

Шановний пане Абромавичусе!

9 липня п.р., під час відкриття зборів з обрання членів Громадської ради при Мінекономрозвитку України, Ви в черговий раз проголосили про відкритість Міністерства і Вашу особисто для спілкування з громадськістю з питань розв'язання проблем вітчизняної економіки. Зокрема, Ви запропонували учасникам зібрання співпрацювати з Вами та просили їх надавати пропозиції, а також звертатися до Вас щодо існуючих у них проблем, розраховуючи на Вашу допомогу.

Зважаючи на це, я хочу Вам нагадати, що вже двічі звертався письмово до Вас особисто з пропозиціями відносно не своїх проблем, а ключових проблем вітчизняної економіки. В двох листах (наведені у додатку), як професіонал з питань якості та системного менеджменту з багаторічним досвідом, я запропонував Вам допомогу у розв'язанні існуючих в державі проблем і свою особисту, і з боку Української асоціації якості, яку я очолюю вже понад 25 років. Нажаль, відповіді на листи так і не надійшли. Тобто надіслані пропозиції для Мінекономрозвитку виявились непотрібними.

Разом з тим, коли після Вашого виступу я підійшов до Вас і розповів про це, Ви дали мені свою візитну картку і запропонували повторно надіслати Вам згадані листи на Вашу електронну адресу. Що я і роблю зараз.

Шановний пане Абромавичусе, у мене склалось враження, що мої листи просто до Вас не дійшли, а десь «забуксували» у службах. Сподіваюся у цей раз на адекватну оперативну реакцію.

Одночасно направляю Вам до відома лист, який надійшов на мою адресу від Віце-міністра національної економіки Республіки Казахстан (наведений у додатку). Аналогічний лист надійшов від заступника Міністра закордонних справ Республіки Білорусь.

Додаток. Згадане на 3 арк.

**З повагою,
президент Української асоціації якості**

П. Калита

№ 154 від 20.08.2015р.

**Міністерство економічного
розвитку і торгівлі України.**

**Директору Департаменту
технічного регулювання**

Віткіну Л.М.

На № 3411-09/22943-07
від 14.07.2015

Шановний Леоніде Михайловичу!

У Вашому листі справедливо зазначено, що «першочерговим завданням економічних реформ, визначених в стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на належні позиції в світі». Разом з тим, щодо «соціально-економічного відродження держави» коло питань тут обмежено лише «проведенням дерегуляції та зменшенням кількості точок дотику бізнесу та держави».

Українська асоціація якості (УАЯ) вже неодноразово звертала увагу Мінекономрозвитку на те, що самої дерегуляції замало для «соціально-економічного відродження держави».

Немає сумнівів, що надмірна «зарегульованість» дійсно суттєво знизила і без того невисоку, так би мовити – «номінальну» конкурентоспроможність українських підприємств (ту, яку могла забезпечити їх досконалість у задовільних умовах ведення бізнесу). І тому скасування штучних перепон, безумовно, сприятиме підприємствам у підвищенні їх фактичної на сьогодні конкурентоспроможності до номінального рівня, що само по собі дуже важливо.

Але, враховуючи, що фактична досконалість, а відповідно і номінальна конкурентоспроможність більшості вітчизняних підприємств, істотно нижчі, ніж у більшості компаній розвинених європейських країн, можна стверджувати, що Україна ще не стане рівноправним гравцем на європейських ринках. Коли буде успішно проведено дерегуляцію, прийде розуміння, що цього ще замало. Але в черговий раз буде втрачено час. І тільки тоді починати другий крок, розгортати боротьбу за вдосконалення з початку, буде занадто пізно.

Потрібно невідкладно подбати про створення умов для суттєвого підвищення конкурентоспроможності підприємств, а відтак і економіки. І це треба робити не після закінчення дерегуляції, а починати негайно. Головним чинником тут має стати, перш за все, **вдосконалення систем менеджменту** на засадах сучасної європейської ділової культури.

В той же час рекомендації, викладені в Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості за розділом «Організаційна досконалість, конкурентоспроможність та сталий розвиток підприємств, організацій і установ», в листі практично проігноровані.

Що стосується Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції, то, як ми вже неодноразово зазначали, вона хибна. І, згідно рекомендаціям Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості має бути докорінно перероблена. У додатку наведено відповідні роз'яснення щодо діючої Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції.

Додаток. Згадане на 4 арк.

З повагою,
президент Української
асоціації якості

П.Я. Калита

№ 155 від 20.08.2015р.

**Заступнику Міністра
економічного розвитку
і торгівлі України
Нефьодову М.Є.**

Щодо Концепції політики
у сфері управління якістю продукції

Шановний Миколо Євгеновичу!

Зміст Вашого листа від 13.07.2015 № 3411-09/22683-07 ще раз підтвердив, що в Мінекономрозвитку України відсутні фахівці, які професійно розбираються у питаннях ділової досконалості і системного менеджменту, зокрема цільового менеджменту на базі стандартів (ISO 9000, ISO 14000 та ін.).

У черговий раз пропоную консультативну допомогу, аби професійно розібратися у зазначених питаннях та виправити плутанину, яка шкодить економіці України.

У додатку надаю ще одне роз'яснення, яке стосується діючої Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції.

- Додаток.
1. Роз'яснення на 4 арк.
 2. Витяг з Резолюції 9-го Всеукраїнського з'їзду якості на 1 арк.
 3. Витяг із Звіту щодо Громадської експертизи на 1 арк.
 4. Стаття «Україна: політика якості» на 10 арк.

З повагою,
**президент Української
асоціації якості**

П.Я. Калита

№ 156 від 20.08.2015р.

**Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
Абромавичусу А.**

Щодо діяльності Мінекономрозвитку
у сфері ділової досконалості організацій

Шановний пане Міністре!

Ваша відповідь на наш лист від 20.04.2015 р. № 79 викликає подив. Також вона у черговий раз свідчить, що у Мінекономрозвитку навіть не розуміють, про що ми вже багато років ведемо мову. І в котрий раз все зводиться (необґрунтовано) виключно до питань технічного регулювання.

1. Крім наведеного у Вашому листі «основного завдання щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері технічного регулювання (стандартизації, метрології, сертифікації, оцінки (підтвердження) відповідності, акредитації органів з оцінки відповідності, управління якістю)» за Мінекономрозвитку закріплено ще цілий ряд «основних цілей і завдань».

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 459 встановлено, що Мінекономрозвитку є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного і соціального розвитку, державну промислову політику, державну зовнішньоекономічну політику, управління об'єктами державної власності, розвитку підприємництва, ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, а також державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів.

Крім того, Мінекономрозвитку є уповноваженим органом з питань координації діяльності з реалізації державного оборонного замовлення. Встановлено також, що Мінекономрозвитку відповідно до покладених на нього завдань проводить аналіз стану та тенденцій економічного і соціального розвитку України, секторів та галузей економіки, адміністративно-територіальних одиниць, розробляє пропозиції щодо основних напрямів розвитку та реформування економіки, ураховуючи принципи сталого розвитку, здійснює державне прогнозування економічного і соціального розвитку України та підготовку відповідних планів і програм, розробляє структуру прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку, методичні рекомендації щодо їх підготовки; проводить аналіз стану конкурентоспроможності національної економіки, визначає напрями діяльності і розробляє заходи щодо підвищення її рівня.

В межах повноважень, передбачених законом, Мінекономрозвитку удосконалює інструменти, процедури та стандарти діяльності ОБВ; організовує та координує підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів у сфері економіки, підприємництва, промисловості та торгівлі; виступає в установленому порядку замовником фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, прикладних соціологічних досліджень з питань, що належать до його компетенції тощо.

Всі перераховані завдання безпосередньо пов'язані з **діловою досконалістю** українських організацій (підприємств, установ), переважна більшість яких за цим критерієм на сьогодні суттєво поступається організаціям розвинених європейських країн. І це є однією з основних причин критичного відставання української економіки.

І ще, щодо систем цільового управління. Положенням про Мінекономрозвитку логічно передбачено виконання лише діяльності з **«управління якістю продукції»**, тому що саме за Мінекономрозвитку закріплено організацію забезпечення **безпечності і якості продукції**. Але у Положенні нічого не сказано про екологічне управління, енергетичне управління та інші системи управління, які не мають відношення до «управління якістю продукції». Якщо ж говорити про сукупність систем цільового управління, то мова має йти не про «систему управління якістю», а про цілісну «систему менеджменту організації».

2. Відносно того, що «передовий європейський та міжнародний досвід свідчить, що іншими питаннями у сфері якості та ділової досконалості займаються громадські об'єднання та організації».

Дійсно, якщо говорити про конкурси типу «100 кращих товарів України» чи дитячого малюнку «Я хочу жити в якісному світі», або науково-технічні заходи, як-то Європейський тиждень якості, то такі заходи мають проводити не державні структури, а громадські організації за підтримки органів влади. І в цьому плані Українська асоціація якості (УАЯ) вже понад 20 років організовує: Всеукраїнський з'їзд якості (з 1999 р.) та Європейський тиждень якості (з 1996р.); Міжнародний проект «Сузір'я якості» (з 1999р.) та Міжнародну олімпіаду з менеджменту серед молоді (з 2012р.); Український національний конкурс якості (з 1996р.) та Турнір з якості країн Центральної і Східної Європи (з 2005р.); діяльність Клубу лідерів якості України (з 1998р.) та Клубу лідерів якості країн ЦЄ (з 2007р.) тощо. Понад 20 років УАЯ успішно представляє Україну в Європейській організації якості (ЕОQ), співпрацює з міжнародними і національними організаціями у сфері якості і ділової досконалості.

Але **формування державної політики у сфері якості, ділової досконалості і конкурентоспроможності** – не громадська, а надзвичайно важлива загальнодержавна справа, яка має фундаментальне значення для розвитку національної економіки і не поступається по важливості формуванню політики у сфері технічного регулювання. А відповідна діяльність громадських об'єднань і організацій має бути складовою частиною заходів з реалізації комплексу державних (національних) політик, сформованих Мінекономрозвитку із залученням професійної громадськості. Але неодноразові пропозиції УАЯ щодо співпраці з Мінекономрозвитку практично не знаходять відгуку.

Сподіваюсь на цей раз отримати адекватну відповідь від Вас особисто.

З повагою,

президент УАЯ

П. Калита

фхд 189 від 27.08.15

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

Президенту
ВГО “Українська
асоціація якості”
Калиті П. Я.

вул. Микільсько-
Слобідська, буд. 6,
м. Київ, 02002

Шановний Петре Яковичу!

Мінекономрозвитку розглянуло Ваш лист від 20.04.2015 № 79 щодо проведення громадської експертизи діяльності Мінекономрозвитку стосовно забезпечення розвитку конкурентоспроможної економіки шляхом сприяння поліпшенню якості продукції (послуг) і підвищенню ділової досконалості підприємств, організацій та установ та повідомляє наступне.

Відповідно до Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, яке затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459 “Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі”, основним завданням Мінекономрозвитку є забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері технічного регулювання (стандартизації, метрології, сертифікації, оцінки (підтвердження) відповідності, акредитації органів з оцінки відповідності, управління якістю).

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 2601-07/24079-07 від 23.07.2015 09:15:28

Крім того, передовий європейський та міжнародний досвід свідчить, що іншими питаннями у сфері якості та ділової досконалості займаються громадські об'єднання та організації.

Разом із тим, у зв'язку з оновленням Світовим банком та Євростатом інформації за 2012 - 2013 роки щодо валового національного доходу на душу населення (за паритетом купівельної спроможності), а також показників, що використовуються у розрахунках продуктивності праці у країнах ЄС, у межах повноважень надаємо уточнення до показників, наданих у вище загаданому листі (додаються).

Водночас зазначаємо, що станом на 14.05.2015 р. відсутня інформація Світового банку за 2014 рік щодо валового національного доходу на душу населення (за паритетом купівельної спроможності) і ВВП (за паритетом купівельної спроможності) у країнах ЄС та Україні. Відсутність останнього унеможливило наразі здійснення розрахунків щодо продуктивності праці в цих країнах у 2014 році.

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

З повагою

**Міністр економічного розвитку
і торгівлі України**

Айварас АБРОМАВИЧУС

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)
ГРОМАДСЬКА РАДА

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 253-50-49, факс 226-23-17, e-mail: grada@me.gov.ua

№ 01 від 03 вересня 2015 р.

Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
Абромавичусу А.

Щодо прискорення розгляду пропозицій
за підсумками громадської експертизи

Шановний пане Абромавичусе!

До Громадської ради звернулась Українська асоціація якості (УАЯ) з проханням посприяти у прискоренні розгляду пропозицій за підсумками громадської експертизи.

Листом від 16 червня 2015 р. за № 132 УАЯ направила на Вашу адресу експертні пропозиції за підсумками громадської експертизи діяльності Мінекономрозвитку України щодо забезпечення розвитку конкурентоспроможної економіки України (на засадах підвищення досконалості підприємств, організацій і установ).

Відповідно до п. 7 Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 5 листопада 2008 року № 976, після надходження експертних пропозицій орган виконавчої влади має розглянути їх на **найближчому засіданні колегії** за участю представників ініціатора громадської експертизи. У разі, коли колегію не утворено, експертні пропозиції має розглянути керівник органу виконавчої влади у **двотижневий** строк за участю представників ініціатора громадської експертизи.

Незважаючи на важливість наданих експертних пропозицій для підвищення ефективності реформ, а також на те, що від їх подачі пройшло вже понад два місяці, вони до сих пір ще не розглянуті, а громадська організація - ініціатор громадської експертизи навіть не поінформована щодо перспектив їх розгляду.

Прошу Вас, шановний пане Міністре, прискорити розгляд пропозицій та повідомити про результати Громадську раду.

З повагою,
голова Громадської ради
при Мінекономрозвитку України

О.І. Платонов